

ועדת החקירה האזרחית לאסון ה-7.10

ישיבה מיום 15 בספטמבר 2024

נוכחים:

חברי הוועדה:

רנ"צ בדימוס שלמה אהרונישקי, מפכ"ל
המשטרה לשעבר וממלא מקום יו"ר הוועדה
אלוף במילי איל בן ראובן
מר רפי בן שטרית, ראש עיריית בית שאן
לשעבר
תא"ל במילי יהודית גריסרו

עדים:

מר אלדד אדר, אביה של גילי אדר ז"ל
מר ניב כהן, ניצול נובה
מר יורם יהודאי, אביו של רון יהודאי ז"ל
מר ערן ליטמן, אביה של אוריה ליטמן ריקרדו
ז"ל

פרוטוקול

כנס העד מר אלדד אדר, אביה של גילי אדר ז"ל.

שלמה אהרונישקי: בוקר טוב.

העד: בוקר אור.

שלמה אהרונישקי: אנחנו מודים לך שהגעת. נשמח לשמוע מה שיש לך להגיד, תספר קצת על

האירוע שהיית מעורב בו. אנחנו כמובן נשאל שאלות אם נדרש. תן לנו רק לפני זה

כמה פרטים עליך, מי אתה, מה תפקידך בכוח.

איל בן ראובן: אם יורשה לי מילה, אנחנו משתתפים בצערכם. אנחנו נשמח לשמוע על עבודת

המחקר שעשית.

העד: לא כל כך קל, כי יצא טיימינג שזה יום ההולדת שלי, יום הולדת ראשון בלי גילי.

העדות הזו הייתה חשובה לי, ולכן עשיתי את המאמץ ובאתי. קוראים לי אלדד

אדר, נשוי לאורנה אדר, גרים ביישוב לפיד ליד מודיעין. התעוררתי הבוקר

ב-6:30, מההשקמה של החותמים. אמרתי לאורנה שלא יכול להיות שזה מעזה, ומהר מאוד הבנו שזה הגיע מתימן. הורים לעדי, בת 27, עובדת בחברת הייטק פה בתל אביב. גילי, בת 24 ושבע, נרצחה בנובה ב-7.10. המשפחה עד ה-7.10 הייתה מאוד מאושרת. חיינו טוב. ומאז הכול התהפך. אני עובד בשירותי בריאות כללית, אני אחראי על גיוס כספים. אורנה הייתה סמנכ"ל בחברת נסיעות גדולה, הכי גדולה בארץ. מה-7.10 היא כבר לא עובדת, עסוקה בדברים אחרים שקשורים ל-7.10. בין היתר זה התחקירים שעשינו לבדנו לאורך התקופה האחרונה. אני חייב לומר משפט או שניים קצרצרים על גילי, כי זו הסיבה שלשמה התכנסנו. רק שתדעו, בכל זאת באנו לדעת, גילי הייתה אישיות. אני מעיז לומר, למדנו אותה אחרי השבעה, אפילו במידה רבה נערצת על ידי רבים. הייתה דמות מאוד מיוחדת ששילבה גם שמחת חיים בלתי ניתנת לפירוק עם אנרגיות, שתמיד הייתי אומר לה ש-24 שעות לא מספיקות לה. יכולת הספק מטורפת, המון חברים. לא הייתה ברשתות החברתיות, אבל היו לה חברים. ילדה מאוד ערכית, הייתה רכזת הדרכה בצופים. יצאה שלוש פעמים להדריך במחנות קיץ בארה"ב, נבחרה כל פעם למשלחות. בפעם האחרונה הייתה ראש המשלחת בצופים למחנות. גם שם עושים עד היום אירועים לזיכרה. בג'רוזלם פוסט התפרסמה כתבה לזיכרה בסוף השבוע האחרון. מצד שני, אדם מאוד מעמיק, רציני ויסודי, שני ניגודים כאלה שהשתלבו כל כך יפה. זאת שעושה כף, וזאת שמאוד רצינית ויסודית. היא הייתה אמורה להתחיל ללמוד פסיכולוגיה בבאר שבע, היא אהבה להרים אנשים. בתפקיד האחרון שלה, אחרי שחזרה מחו"ל אחרי שנה, התלבטה מה לעשות, והלכה להיות מדריכה של גרעין של חיילים בודדים, וגם שם חברה עם כל הקשיים שלהם בבית, היו אומרים שהייתה יושבת איתם שעתים-שלוש ומרגישים

אחר כך כאילו הבטריה נטענה. זו גילי. אני חשבתי לחלק את הדברים שלי לשלושה, אחד זה הדברים שעשיתי, שתיים אספר לכם מה היה ב-7.10 מבחינתי ומבחינת אורנה, והתובנות שלי, ושלוש, התחקיר שאורנה ואני עשינו ביוזמתנו לבדנו, כי אנחנו לא מסוגלים לחיות בחוסר ידיעה, על מה שקרה בנקודה שבה גילי נרצחה. כל המידע שלנו העברנו ל-433. למיטב הבנתנו לא היה שום דבר ב-433. זה היה מביך.

עם מי אתם עשיתם את התחקיר?

איל בן ראובן:

לא אהיה פרט שאדלג עליו. למרות שתרגישו חופשי, כתבתי לי את הנקודות. בואו נתחיל מהשבת. אני אעשה את זה כמה שיותר מהר. שבת התעוררנו לוואטסאפ מגילי ב-6:48, "יש כאן קצת טילים, אל תדאגו, הכול בסדר". התחלנו תקשורת שהמשיכה עד 9:15, תקשורת צמודה. במקביל הדלקנו טלוויזיה והתחלנו לעקוב אחרי מה שקורה. אני מודה שלא הבנו את גודל העניין, אבל התחלנו להבין שהמצב לא טוב. גילי הייתה קרת רוח, לימים למדנו מאחרים שהיא תפקדה בצורה בלתי רגילה, יש חברה שמספרת איך היא הצילה את חייה. גילי מספרת שהם בהתלבטות לאן לנסוע למרחב מוגן, אין להם מושג עד שמונה וקצת שיש מחבלים באזור. הם יודעים שיש טילים, וכשיש טילים, כמו הבוקר, נכנסים לממ"ד. אתה בשטח פתוח, אז אתה צריך לחשוב לאן לנסוע. היא מתלבטת איתנו בתכתובת, חשבנו לנסוע לבארי. אנחנו תוך כדי תנועה, רואים בטלוויזיה שיש בבארי זוועות. באיזשהו שלב הם חשבו לנסוע דרומה, אמרתי להם שזה רעיון טוב. התחלתי להבין שבשדרות יש בלגן. וכל הזמן הזה גילי מתפקדת יפה מאוד, היא בהתלבטויות מה לעשות. אני מדלג אתכם, אני ביקשתי שתשלח לי את הני"צ שהיא נמצאת בו. עוד לא חשבתי לנסוע, רציתי לנסות לוודא שהצבא מגיע לאזור.

העד:

גילי והחברים שלה, אני קופץ עכשיו, כשהתחילו לשמוע יריות היו בטוחים שהצבא שם, ושמתנהל קרב, שהיריות שהם שומעים זה קרב בין מחבלים לצה"ל. לא היה להם מושג שמדובר על מסה כזו של מחבלים. כשאומרים חדירה חושבים שלושה-חמישה חברה, חוליה, וצה"ל יטפל. היא גם כתבה לנו "צה"ל כאן, אנחנו מחכים שינקו את השטח". עד שמונה בערך היא אומרת לנו שהם מתלבטים לאן לנסוע, בשמונה ודקה היא כותבת לנו שהם הגיעו לכביש, והשוטרים החזירו אותם ואמרו להם להתחבא באזור המסיבה. פה התחלתי לדאוג. זו הפעם הראשונה שלגילי נודע שיש מחבלים, בשמונה בבוקר. הדבר הראשון שהיא עושה זה מתקשרת לחברה שלה, שירה. הן עשו יחד שנת שירות, בילו יחד בדרום אמריקה. הייתה במסיבה עם חבר שלה, ערד. גילי בשניות הראשונות התקשרה אליה, אמרה לה שיש חדירת מחבלים, שיברחו מהר. דקות לפני זה הן נפרדו בשטח המסיבה, היה פקק נוראי ביציאה. הן דיברו והחליטו לאן ללכת. מחברה אחרת למדנו שהם בכלל תכננו לנסוע לים בתל אביב. אז ככה היא התקשרה לשירה, וזה העיר אותה מתוך התפיסה הזאת שיש זמן, טילים ומחסה. שירה ניצלה, אחר כך אני פוגש אותה גם בהמשך. ב-8:25 אנחנו מנסים ליצור איתה קשר כל הזמן, והיא כותבת שיש עוד פעם יריות, אני לא בטלפון, אנחנו מתחבאים. ואז היא מספרת לנו שהם מתחבאים בבר הקטן, שהם נכנסו לבר, והיא מספרת לנו שסידרו את המקררים, והם שוכבים ומסתתרים ביניהם. 9:12, היא כותבת לנו, אנחנו שואלים כל פעם על צה"ל, היא כותבת "צה"ל פה", אין לה מושג שהיריות זה קליצים, שאין פה חילופי יריות, אלא ירי מצד אחד. ב-9:12 היא כותבת לנו ששלחו שוטרת, במסגרת התחקיר שלנו, אורנה מגיע להפקה של הנובה, ישבה עם כל הסרטונים וקטעי הווידאו ששרדו, רוב המצלמות הפסיקו

לתפקד ב-8:30. ב-9:12 רואים את השוטר דבי דבורה רצה מכיוון החפ"ק "לחפות עליהם", ואני אומר את זה במרכאות כי היה לה אקדח בלי מחסנית. ב-9:29 היא שלחה לי מיקום מדויק מתוך הבר, הסבירה שיש צבא ומחכים ש"ינקו את השטח". אני שואל אותה אם היא שומעת רק נק"ל או נשק כבד יותר, קצ, רקטות, היא אומרת לי גם וגם. אני מתחיל להבין את התמונה. 8:51, צה"ל פה, הם יורים עליהם. יש משטרה, התקשרנו למשטרה, הם אמרו שכל הכוחות שלהם פה. הצלחנו לשים יד על ההקלטה של גילי מדברת עם המשטרה בהמשך, בתחקיר שעשינו, קרת רוח, מדברת לעניין ובשקט, מסבירה לשוטר שיורים עליהם, ומסבירה לו שהם בבר הקטן, ונותנת לו נ"צ. ואומרת "חשוב מאוד כשאתם מגיעים, אנחנו מסתתרים למעלה מ-15 חבר'ה", והוא מסביר לה שהכול ידוע, הכוחות בדרך, כל הכוחות שם. היא כותבת לנו "התקשרנו למשטרה, אמרו לנו שכל הכוחות שלהם פה". 9:02, היא מספרת לנו שהם מתחבאים בבר עם עוד 15 איש, שוכבים על הרצפה. 9:08, זה כבר טון אחר, עדיין קרה, "לא יודעת איך, אבל אנחנו חייבים שמישהו יבוא. אנחנו ממש באמצע של כל היריות ולא יכולים לצאת מפה". לימים כשחקרנו, ואנחנו כבר בבית ברעים, צריך להבין שהם היו באזור מסוים של הבר הקטן, לא יודע אם הייתם. כל אזור המסיבה הזה זה קטנצ'יק, מאזור הבר הקטן לרחבת הריקודים המרכזית 70-80 מטר. בצמוד לרחבה הזו יש יער קטן, חורשה, שם היה אזור של אוהלים וקמפינג, ושם גם היה האמבולנס המפורסם, אני מקווה ששמעתם עליו. ירי קצ על אמבולנס היה בשעות האלה. זאת אומרת שהם היו בערך 70 מ' מההתרחשות שם ליד הבמה, אז הם שמעו את הירי קרוב מאוד, הם שמעו את הפיצוץ של ה-qpg באמבולנס,

כולל 18 חבריה שהסתתרו שם כולל פצועים. יש חברה שקברו שם רקמות, שיניים, זה מה שנשאר.

שלמה אהרונישקי: תעשה רגע סוגריים, אנחנו לא מכירים את סיפור האמבולנס.

העד: זה חשוב מאוד שתלמדו ותשמעו, ואני אעזור לכם עם אנשים ושמות, מה קרה באתר המסיבה. באתר המסיבה היו כמה אזורים. שוב, בנקודות, אזור קטן, תיסעו לשם, הוא השתנה לגמרי, אבל אזור קטן. היו שם כמה נקודות שבהם הסתתרו חברה. אין גבעות, יש מעט עצים, אין איפה להתחבא. אז יש את המתקנים של המסיבה, וזה משלה אותך, אני אומר אני אסתתר שם. אתה נכנס לבר שנראה בדיוק כמו השולחן הזה, 4.80 על 4.80, זה הבר. ככה זה נראה. ופה בפנים יש מקררים של קוקה קולה, מסדרים את המקררים. ויש רחבת ריקודים, ולידה יש במה מוגבהת ממתכת של הדיג'יי, ושכבו מתחת לבמה. היה אמבולנס שחנה שם כחלק מההיערכות. אמר לי תא"ל מפקד בסיס צאלים והקצין הבכיר באזור שמבחינת ההיערכות של ההפקה - למופת. אם לא היה ערוך ככה, האסון אפילו היה יותר גדול. המשפט הזה לא כל כך ברור לי, אבל הוא מתכוון שהמסיבה תוקתקה מבחינת כל מה שקשור להפקה ולציוד וכד'. אז היו שם שני אמבולנסים. אחד מהם חנה מאחורי רחבת הריקודים. בטח שמעתם על התמונות של הילדים, זו רחבת הריקודים. שם הם רקדו, אוהל ענק צבעוני ויפהפה. המקום היה מאוד מושקע, עם תפאורות ולייקרה שעשו איתה אוהל. ישבתי עם אנשי נובה, למדתי קצת. הפקה מושקעת. מאחורי אזור רחבת הריקודים, חורשה קטנטונת שבה היה גם מתחם הקמפינג, חברה הגיעו עם אוהלים לישון שם בלילה, ולידה חנה אמבולנס. מאזור 8:00 או משהו כזה התחילו להגיע מהכביש חברה שנפצעו, ניסו לצאת דרך הכביש או ברגל, נפצעו ובחוסר אונים מוחלט חזרו לאתר המסיבה

לנסות להסתתר שם, כמו שנאמר לגילי שהיא צריכה לעשות. כל החבריה רוכזו ליד החפ"ק וטופלו על ידי מי שהיה שם. בשלב מסוים העלו אחדים מהם על האמבולנס, הייתה שם בחורה צעירה שהגיעה פצועה עם גבס, או משהו כזה, היה לה חשוב להיות שם, ופינו אותה לאמבולנס. ההורים שלה קברו שיניים, מה שאמרתי קודם. היה שם אבא עם ילדה על כיסא גלגלים. גילי לא הייתה בסצנה הזאת, אבל למדנו לאט לאט, הוא היה מגיע איתה לכל המסיבות, היה ממש מרים אותה ורוקד אותה. פינו אותם לאמבולנס. וכך הלאה, פצועים אחרים. לאמבולנס הזה פונו 18 חבריה. באיזשהו שלב המחבלים נכנסו. אני פחות שולט בפרטים האלה, אני מודה. כדאי לבדוק אותי. איפה שאני סגור, אני סגור. כל מה שאני אספר על הבר הקטן, אני חותם. פה לא תחקרתי יותר מדי עדים, רק שניים-שלושה. הבנתי שהמפיקים של הנובה, שאלתי חלק מהם, חלק ברח, והם עצמם חווים את הטראומה, החבריה האלה פלוס אלה שנשארו שם ניסו לעשות איזשהו מחסום בכניסה הדרומית לצורך העניין, שהייתה כניסה של אזור הלוגיסטיקה של המסיבה, קרוב מאוד לרחבת הריקודים, מהכביש שמוביל לשם. הם עשו שם איזשהו מחסום מאולתר. המחבלים כנראה, סביב 8:15-8:20 ירו qpg על המחסום הזה והרימו אותו בשניות. חדרו פנימה, ואחד המקומות הראשונים שהגיעו אליו היה אזור האמבולנס, רחבת הריקודים, הבמה. כל מי שהסתתר מתחת לבמה נרצח. על האמבולנס ירו בהתחלה נק"ל, אחר כך qpg, והוא נשרף כולו. כל מי שהיה שם נרצח. זה סיפור האמבולנס. אני רק אומר בעוד משפט, היו שתי תחנות מרכזיות שבהם הסתתרו אנשים במסיבה. מכולת זבל, אם נדמיין קו בין אזור רחבת הריקודים והאמבולנס לבר הקטן, היא באמצע, צמודה ממש לגדר שהקיפה את המתחם, גדר רגילה שכוסתה באיזשהו בד שחור.

זו הייתה מכולת זבל, ששם שכבו שקיות עם זבל, וחבריה בתוך כל הבלגן שהיה שם רצו למכולה וקפצו פנימה, והתחבאו מתחת לזבל. מטבע הדברים, במצבים כאלה, הם אחד מתחת לשני שם. עד 11:30 הם החזיקו מעמד. גילי והחברים שלה נרצחו בין 9:35-9:40. במכולה החזיקו מעמד עד 11:30, יותר, אחרי 11:30, אז היו התכתובות האחרונות עם ההורים. זה בזכות העובדה שהם היו במכולה סגורה מסביב, אז אי אפשר לראות אותם. כנראה ב-11:45 אחת הבנות הרימה את הראש והציצה החוצה לראות מה קורה, והתגלתה על ידי מחבל. רצו למכולה, יריות, כל המכולה מחוררת. ההורים הביאו את המכולה הזאת לפני שבועיים-שלושה לאתר הנצחה. אתה יכול לראות את המכולה המחוררת. אל תתפסו אותי במילה, נדמה לי שהיו שם 16-19 חבריה, וניצלו חמישה. היה ירי מסיבי, כולל מלמעלה, ומי שניצלו היו אלה ששכבו מתחת. אני פותח סוגריים חשובים מאוד, זה מלמד אותנו שלפחות, ואני בדקתי עד 13:00, לפחות עד 11:45 חייל אחד לא היה בשטח. קנה אחד של נשק צה"לי לא היה בשטח בוודאות, כלומר באתר המסיבה. לא כביש, לא שדות ליד, לא מחוץ לגדרות המסיבה. אתר המסיבה הסגור, איפה שהתרחשה המסיבה, לא היה צבא עד 13:00. בית שמאי היה אחרי, אבל נגיד 13:00. אני חוזר לגילי. גילי מסתרת בבר, וב-9:12 הגיעה שוטרת. ואכן אימתנו את המידע הזה בווידאו. 9:13 שלחה לי מיקום טוב, לבקשתי. כתבה לי "זה המיקום, אנחנו בתוך הבר. הזזנו את המקררים, אנחנו ביניהם". 9:14 קריאת מצוקה ראשונה של גילי. היא באמת תפקדה יפה מאוד, אבל היא כתבה "הם ממש קרובים". אתם מכירים את הצעירים שכותבים משפטים קצרים כאלה בכמה הודעות. טקסט אחד "הם ממש קרובים", מיד מתחתיו "ממש", "היריות פה", ומתחתיו "אני מפחדת". "בהתחלה

הייתי רגועה, עכשיו לא". אנחנו בתגובות של להרגיע אותה, אורנה כותבת לה ב-9:14 "אתם כנראה באזור שצה"ל נמצא", אני כותב לה "גילי תנשמי עמוק, הצבא שם, יהיה בסדר". באמת לא היה לי מושג שאין צבא. ואז היא כותבת לנו ב-9:15 "צה"ל גם כן פה". זהו. זו הייתה ההודעה האחרונה, ואחר כך היא כבר לא חזרה אלינו. אני לא זוכר את השעה המדויקת, בין 9:30 ל-10:00 אני לוקח את הנשק האישי שלי, אקדח, יש לי רכב מהעבודה וגם ג'יפ פרטי, לקחתי את הג'יפ אמרתי אולי אצטרך לחתוך דרך השדות. אורנה מדברת עם חברה טובה ומספרת לה, היא מספרת לאודי, חבר טוב, בוגר יחידה, שמתקשר אליי "אני מתדלק, תעבור דרכי". עצרתי בכפר ביל"ו וירדנו דרומה. אין לנו מושג מה קורה, אודי על ה-yonet ועל הרדיו, אני כולי חדור משימה, בכלל לא חושב מעבר לזה שצריך להגיע ולמצוא את גילי. הראש שלי בכלל לא חושב על שום דבר אחר. אודי מדבר איתי, ומתחיל להסביר לי דברים שרק אחר כך בדיעבד התחלתי להבין אותם. הוא אומר לי אלדד, "עוד מאה שנה ידברו על היום הזה", ואני נוסע, נוהג. אורנה בדרך, תוך כדי תנועה, פתחה חמ"ל בבית. עדי הגיעה. גילי זה החברה, ועדי מאוד מפוקסת על מחשבים ויכולות תחקיר. עדי התחילה להביא מידע. "תתקשרו לכל בתי החולים", מתוקף תפקידי יש לי קו פתוח למנהל סורוקה ולעוזרת שלו. גילי לא הגיעה לשם ולשום מקום אחר. עברנו מחסומים בדרך.

שלמה אהרונישקי: מחסומי משטרה?

העד: מחסומי משטרה, כן. אני מחפש לכם את המסלול שעשינו, ידעתי שאני קצת אשכח. ירדנו לכביש שש, וירדנו בבית קמא לכיוון רהט, משמר הנגב, כביש 264. הגענו לצומת אשל הנשיא, לא ראינו שוטר אחד וגם לא צבא. מתנדבים עם נשקים, מחסום מאולתר, בלי ציוד והרכבים שלהם חוסמים, והם שם לא הסכימו

לנו ממש לעבור. אחר כך הייתי צריך למצוא פתרון ולעבור את המחסום מול רעים. עשינו פניית פרסה, חזרנו שוב לצומת. אודי הוציא תעודת שוטר מתנדב, הראינו למתנדבים את הנשק ונתנו לנו לעבור. רצינו להגיע לכיוון אופקים. באופקים מחסום, גם שם לא נתנו לנו לעבור. חזרנו אחורה, נכנסו לאופקים דרך אזור התעשייה. אנחנו נוסעים באופקים, ואני אומר לאודי, תראה מה זה, העיר ישנה, ורק אחר כך שמענו שיש מחבלים והשתלטו על דירה. אנחנו חוצים את אופקים בנושלנט, באמת הכול שקט לגמרי. אני יכול לציין שבדרך עוד בכביש 6 ראינו עשן מיתמר, הייתה אווירה לא טובה, הבנו שמשהו גדול קורה, המון עשן באופק. מאופקים התחברנו ל-241, ואז אורנה שהתחילה לעשות טלפונים מהבית והתחילה לנסות למצוא מה קורה עם חבריה שאולי ניצלו, חברים של גילי, ניסתה לברר מי היה במסיבה, שמעה בחדשות שהרבה ניצולים הגיעו למושב פטיש. אנחנו דקה מפטיש, אני חותך לשם. בכניסה מחסום, אני רואה שוטרים, מפקד משטרה. אני חייב להגיד שהיה מאוד יהיר, ועם ביטחון עצמי מופרז כזה. אני אומר שלום, הבת שלי במסיבה, היא נעדרת, אני מחפש אותה, שמענו שיש כאן ניצולים. "אין כאן אף אחד, פרסס". אמרתי לו הרגע אמרו ברדיו שיש פה ניצולים. הוא חזר על מה שאמר. במקרה מגיע רכב לידי, אני פותח חלון ואומר לו "אתה מקומי?", "כן", והוא אמר שהניצולים בבית בפנים, זה בחור שנסע עם הרכב לחלץ. נכנסנו לפטיש, 100-200 חברה, כולם בטראומה, ונראים בהתאם, רצו את כל הדרך מרעים, ואני מנסה לברר מה קרה לגילי. אף אחד לא יודע כלום. אודי מצא בן של חברים, והעלה אותנו על רכב שייסע לתל אביב. ברור לנו שצריך להמשיך, ויורדים דרומה. אין גילי. המשכנו לנסוע, והגענו לצומת אורים, תחנת דור. אני כבר רואה שם כוחות רפואה של הצבא. אני נכנס לתחנה, אני רואה

פצועים, אני רואה שמטפלים באנשים. לאט לאט אתה מתחיל לקבל תחושה, אתה לא מבין את גודל הקטסטרופה. התחלתי לתחקר, לשאול, אף אחד לא שמע על גילי, לא יודע מי היא. הבנתי שמשם לא תבוא הישועה, ואז עוד טלפון לאורנה. אורנה זאת שכל הזמן דוחפת מידע ומעדכנת. היא איתרה את שירה. היא שמעה מחברים ששירה, חברה טובה של גילי כאמור והיו ביחד במסיבה, בצאלים. אני מגיע לצאלים, ובפעם הראשונה אני רואה צבא. ראיתי שניים-שלושה טנקים בכניסה לצאלים, צאלים סגור, בשער כל כיתת הכוננות. נכנסנו לקיבוץ, הגענו גם כן לסוג של מרכז שם, בניין ציבורי, מצאתי את שירה וערד. טראומה טוטאלית. לימים למדתי איך הם ברחו, את המסלול והכול. הם ניצלו. אנקדוטה קצת מצחיקה, היא מספרת לי לימים, לא באותו יום, שהם ניסו לצאת עם הרכב, היה פקק נוראי, ובעצם היא עלתה על דרך צדדית בגלל מה שגילי אמרה לה. הם נסעו בתוך השדות עם הרכב, מלא מכוניות נתקעו, נכנסו אחת בשנייה. ירדו מהרכב והתחילו לרוץ. שירה קשה לה לרוץ, ובאיזשהו שלב הם מנסים לעצור טרמפים, ועוצר רכב עם שני חבר'ה, והם נוסעים. היא אומרת לי הם התנהגו נורא מוזר, דיברו בקודים, אחד אומר לשני "חבל שהתיק שלנו לא פה", אחד עם הטלפון עם ה-GPS, הם הורידו אותה בצאלים. לקחה את הטלפון שלה והתקשרה אחרי יומיים-שלושה להגיד להם תודה, הם פשוט היו במסיבה, ברחו, וככה ידעו לנווט ולצאת וזה המזל הגדול של שירה וערד. אנחנו מתחקרים את שירה, והיא מבולבלת ובוכה, והיא מספרת הרבה על גילי ואיך הם נפרדו, וגילי שמרה על אברהם. אברהם זה חבר טוב של גילי. אני הולך רגע אחורה, ביום שישי בערב אנחנו חזרנו מטיול לדרום מוקדם על מנת להיפגש עם גילי ולהיות איתה לפני שהיא יוצאת למסיבה. ידענו על המסיבה, לא ידענו איפה היא. נפרדנו בערב,

אנחנו נוסעים לארוחת ערב משפחתית כמו כל שישי, גילי הפעם לא באה, אצל ההורים שלנו בירושלים, וגילי מספרת לנו שהיא נוסעת לאסוף את אברהם. בעשר ומשהו היא הודיעה שהגיעה אליו. אברהם ובן הזוג נפגשו בדרום אמריקה, בילו יחד חמישה חודשים, למדתי מהחברים שהיה להם חיבור מאוד יפה בגישה שלהם לטיול. אברהם חזר לפניו ארצה, עבד, ועבר ביום חמישי לדירה בתל אביב, וביום שני היה אמור להתחיל לימודי משפטים. גילי אספה אותו ובאה לראות את הדירה, ונסעו ביחד למסיבה. כל הבוקר הם היו ביחד. אני חוזר לשירה, אנחנו בצאלים. שירה מספרת איך גילי תפקדה יפה ודאגה לאברהם ושמרה עליו, ועשתה לה עם הידיים באיזשהו שלב כשהיא עמדה לצאת, והיא מאוד דאגה לגילי. שירה לא נתנה לי את המידע שהייתי צריך בעצם, איפה גילי יכולה להיות. היא לא ידעה אם גילי יצאה, לא יצאה. הן כבר לא היו בקשר בכל הבלגן שהיה שם. היא איתנו בצאלים עד שאבא של שירה הגיע ולקח אותה הביתה לעומר, ואודי אמר אני נוסע לרעים, אתה לא צריך לבוא איתי. הרבש"ץ(?) שם התיידדנו מאוד, לא נתן לנו בכלל לדבר על זה, אמר אין מצב שאתם נוסעים לכיוון רעים, הכביש חסום. הוא שלח אותנו אליו הביתה למרפסת, יושבים ושוברים את הראש מה עושים. אני מתחיל להזיז את כל העולם ואשתו. דיברתי עם יעל גולן ועם מלא אנשים שהיו בשטח ושלא היו בשטח. קיבלתי תי"צות של האזור, ואמרתי לאודי גילי ברחו, חצתה את הכביש, היא בפרדסים, זה הטיפוס. היא על איזה עץ או מאחורי עץ. אין שום דרך לצאת משם, לא נותנים לי. טלפונים, הזמן עובר. כבר מתחילה חשכה. אנחנו כבר בכניסה לקיבוץ, שם כיתת הכוננות, מתייעצים. באיזשהו שלב כבר חושך, מגיע רכב אזרחי לבן קטנצ'יק, לא יודע אם לצחוק או לבכות ברמה המבצעית, זה היה רכב שכור של צה"ל, ויוצאות ממנו

ארבע בנות עם אפודים, קסדות ונשקים ארוכים. לחשוב שהבנות האלה צריכות לפרוק מהרכב, זו מלכודת מוות, אבל זה הציוד. כוח קרקל, מפקדת של כוח קרקל עם עוד שלוש בנות. מתחילים שיחת חולין, מה אתן עושות פה, לאן אתן נוסעות. "לרעים, הולכות לזהות את הסמג"ד שלנו שנהרג". אמרתי שאני בא איתן, אמרו לי מה פתאום. הלכתי לזוהר, אמרתי לו זוהר, אשתי עכשיו התקשרה ואמרה לי ששחררו את קיבוץ רעים, צה"ל שם, אני נוסע איתן לרעים, תן לי לנסוע איתן. אמר לי בסדר, בתנאי שתיקחו קסדות. קיבלנו שתי קסדות, והמתנו לעוד רכב שיגיע. הגיע טנדר כזה, קצת יותר נורמלי, עם עוד שלוש-ארבע בנות, ואנחנו נוסעים לרעים, במבנה של שלושה רכבים ואני באמצע. הן טסות, אבל לא מכירות את הדרך. הן מגיעות לצומת בכיוון ההפוך, חושך. אני צופר, כלום. עקפתי אותן קצת בפראות וסימנתי להן הפוך, ועשינו פניית פרסה. חזרנו לצומת אורים, הן היו צריכות לתדלק את האוטו הקטן הזה, ניסיתי לקנות להן קצת דברים שם בחנות, שיהיה להן משהו לאכול. סגרו את החנות עם שרשרת כזו, אי אפשר היה לקנות כלום. חזרנו ונוסעים לכיוון רעים, הן טסות על 234, והמראה היה של מלחמה, מאוד לא נעים. אני רגיל לתמונות כאלה, אבל מעבר לקו שלהם. רכבי משטרה מחוררים, הפוכים, מה שאתם רואים בווידאו, גופות מחבלים על הכביש, מראה מאוד לא נעים, טויוטות של המחבלים הפוכות או עומדות יריות בצדי הכביש. אזור מלחמה. אנחנו מתחילים להבין את גודל הקטסטרופה. מגיעים לכיוון רעים, אני חשבתי שהן רוצות להיכנס לקיבוץ, מגיעים לכניסה לקיבוץ והקבוצה ממשיכה עם האוטו הקטן, הבחורה עם הטנדר מאחוריי, אני יוצא ויורד החוצה. יריות, רעש, עניינים. אני ניגש לטנדר, דופק לה על החלון, ואני שואל אם הן נכנסות לקיבוץ או לחורשה. אמרתי לה הקיבוץ פה, הבחורה המשיכה. היא אמרה לא יודעת, מי

אתה? הזוי. "מי אתה?", לפני חצי שעה נפגשנו, אתן יודעות שאני נוסע אתכן במבנה. הלם טוטאלי. מאוד הפתיע אותי, היא לא הבינה מי אני בכלל. הסברתי לה, ואמרתי תשמעי, תבדקי עם המפקדת, יכול להיות שהיא לא מכירה. כבר ראינו שהן לא מכירות את הכביש אז דאגתי. היא אומרת לי "אין לי קשר". כוח קרקל, אין להן קשר. יש להן רכבים אזרחיים. אני לא מכיר צבא כזה. כל זה בדיעבד, כשאני מנתח, למרות שאודי ואני אמרנו באוטו "זו הזיה". היא לא ידעה מה לעשות אז המשיכה לנסוע, ואני נסעתי אחריה. אודי כבר התחיל להגיד לי "אלדד, בוא נעוף מכאן". המקום נראה לא טוב, אנחנו עם שני אקדחים וזו בדיחה. אמרתי לו בוא נמשיך עוד קצת. הגענו לצומת עם 232, לקחתי ימינה ואני שלושה ק"מ מהמסיבה. ירי מסיבי, אמרתי עד כאן, אני לא יודע מי אמר בחדשות שכבשו חזרה את רעים, אבל האזור שורץ. באינסטינקט אני לא חושב יותר מדי לעומק, עשינו פניית פרסה, אנחנו חסרי הגנה עם ג'יפ, גם כוחות שלנו יכולים לירות עליו. זהו, חזרנו לצאלים. בדרך חזרה לצאלים בפעם הראשונה בתנועה אני רואה טנקים, יצא לי טוב. בקול מחריש, חצי על הכביש וחצי על השוליים, שלושה. אמרתי לאודי עכשיו עוד מעט רעים יהיה שלנו. כי הבנתי שרעים עדיין לא שלנו, יש שם קרב. זהו, הגענו לצאלים. התלבטויות איך ממשיכים. אני תכננתי לישון איפשהו בצאלים ועל הבוקר לנסוע לאזור המסיבה. אורנה התקשרה, הייתה בלחץ, יום שלם היא לבד. אמרה לי בוא הביתה. התקשרה למשטרה, אמרו לה שנבוא ל-433 ללהב לתת דני"א. ככה כל אמירה כזאת מחדדת את ההכרה שהמצב לא טוב. חזרנו הביתה, הגענו בשעה 3:00 לפנות בוקר, נסענו דרך באר שבע. אמרו לנו שבדרך חברה מהקיבוץ שיש שם בדואים, ואפשר לנצל את ההזדמנות, נסענו עם נשקים על הירך בהיכון, אבל הכול היה בסדר. הגענו

הביתה, שתינו קפה, חלקנו חוויות עם שתי הנשים שלנו בבית שם אצלי, ולפנות בוקר נפרדנו ואנחנו נסענו בחמש בבוקר ללהב 433 באירפורט סיטי. תהליך, נתנו שם דני"א, אורנה הביאה מברשת שיער של גילי, מברשת שיניים נדמה לי, ועברנו את התהליך הלא נעים. אני חייב להגיד שהתייחסו אלינו מאוד יפה ב-433, יחידה מאוד מכבדת, מאוד בעדינות ועם כל המתבקש. היו שם עוד הורים, סצינות מאוד לא נעימות. זהו, זה יום ראשון בבוקר, חזרנו הביתה. חברים מגיעים כבר, עדי אצלנו, חמ"ל שעובד בפול גז בניטרל בעצם, אינסוף טלפונים לכל מי שאני מכיר בשב"כ, במוסד, ניסיונות לאיכונים של הטלפון, מקבלים תשובות סותרות. המון חברות הייטק וסטארטאפים, כדאי שתדעו, יש המון חברות שעובדות עם בינה מלאכותית ויש להן שיטות, וככה אנחנו בטלפונים, וכל הזמן עם בתי חולים, וכלום. יום עובר, ואנחנו כבר ביום שני. מתחילה לחלחל המחשבה שאו שגילי בעזה או שהיא איננה. אני מכיר את גילי, היא הייתה עושה כל מאמץ ליצור קשר, גם עם היא הייתה על עץ בפרדס ובלי טלפון. ביום שישי בבוקר, מלא אנשים בבית, החברים של גילי בחוץ, והגיעו נציגים של המועצה האזורית. אנחנו שייכים למועצה אזורית מודיעין, אני חייב להגיד שמהבחינה הזאת החוויה הייתה שעשו את זה מסודר ומכובד. אנחנו שמענו מהורים דברים מזעזעים, יש הורים מהמסיבה שקיבלו טלפון מחברה קדישא "הילד שלכם פה בארון, בואו לקחת אותו", לא הגזמה. אנחנו קיבלנו את ההודעה בצורה מסודרת. יום רביעי קברנו את גילי, וישבנו שבעה. קמנו מהשבעה, המומים, זה תסריט שאתה לא חולם עליו ולא נערך אליו. התחלנו להתעסק בענייני צוואה, ובאיזשהו דחף בלתי נשלט שאני לא יודע להסביר אותו התחלנו לנסות להבין מה קרה שם. ואני לא יודע כלום. אף אחד לא יודע כלום. החברים הנחמדים שבאו להודיע לנו שמצאו את גילי, אורנה

שאלה אותם שאלה פשוטה איפה היא, והם לא ידעו. הם היו אנשים מקסימים, באמת עשו מאמץ, ואמרו "אנחנו לא יודעים". יצאו החוצה והתחילו לעשות טלפונים למשרד הבריאות ולכל העולם ואשתו. גילי הייתה בקפלן, כי בשורה לא היה מקום. לא הייתה לנו הזדמנות לזהות את גילי, ואורנה לא סלחה על זה. מבחינתה היא לא נפרדה מגילי. אני לא רציתי, אבל בדיעבד אני יודע ששני חברים שלה ראו את גילי, והיא נראתה בסדר גמור יחסית לנסיבות. לימים ראינו את גילי בשטח במסגרת התחקיר שוכבת. גילי מהבודדים שנתרו "נקיים", שלמה. אבל אנחנו בשלב הזה לא יודעים כלום, ומנסים להבין מה קרה לגילי. מה קרה שם. ואין מידע. אני אקדים את המאוחר ואגיד שמאז ועד היום, מבחינת "מדינת ישראל", כלום. אף גורם לא בא לשבת איתנו בצורה מסודרת, להסביר לנו, לשאול אותנו. כלום כלום כלום. אין מדינת ישראל בסיפור הזה של הרצח של גילי. אני אפתח סוגריים וכן אגיד לכם, כשחייל צה"ל נופל ההורים יקבלו הכול. הייתי שם מהצד השני, אתה מבקר את ההורים, מספר להם מה היה, מציע להם לבוא לשטח, פה נתקלנו, פה נהרג. יש תחקיר מסודר, צוות מסביב, פלוגה, מחלקה, גדוד, ויודעים לשחזר מה קרה ולספר להורים. פה הוא חטף צרור, פה הוא נפל וכו'. אצלנו כלום. כלום. יש הורים, ואני בשיחות איתם, שעד היום אין להם מושג איפה מצאו את הילד או את הילדה ובאיזה מצב. נשרף? נרצח? איפה? כלום. חזרנו מאה שנה אחורה לפרעות ולשואה. אנחנו לא יכולנו לחיות עם המחשבה הזאת, והיה חשוב לנו להבין. התחלנו ללקט, אני אפילו לא יודע, שומעים משהו בטלוויזיה, מישהו מתראיין, עדי בכוחות וביכולות שלה בתוך רבע שעה מקבלת את הטלפון שלו. בחור שהסתתר בשירותים, מעיד עדות קשה מאוד בטלוויזיה. אחר כך מסתבר שהטלפון שלו איננו, ולך תאתר אותו, אבל עדי מצאה

אותו בבאר שבע. אני מתקשר אליו, אני לא יודע כלום על האתר, והוא מסביר לי. כשיצאת מהשירות ראית את הבר הקטן? הוא אומר לי כן, ואני שואל מה הוא ראה שם, והוא אומר לי "אתה לא רוצה לדעת". הגענו לעד, מבחינתנו עד מפתח, עם כל הבעייתיות שלו, אני לא אגיד את שמו אבל אוכל למסור אחרי כן את כל הפרטים אם תרצו. הבחור התראיין, וככל שהיה בטרומה גדולה, עד היום, יודע לשחזר בגדול מה היה שם. אני התחלתי להבין שיש ניצולים, שכל הזמנים מבולבל להם לגמרי, ויש ניצולים קפדנים שהסתכלו על הטלפון ואומרים לך על הדקה, "כן בדקתי את השעה", דבר חשוב. הוא לא ישב על השעון, אבל הוא נתן לנו מידע יקר מפז, שעשה לנו המון סדר. לפני שהגענו אליו, הגענו לסרטון, שבטח שמעתם עליו, הסרטון של (?). תגידו לי ששמעתם עליו. סרטון היסטורי, אני לא מגזים. ערן מסס במילי, ב-7.10 עולה על מדים, לוקח את האקדח שלו ויורד דרומה. פוגש בדרך חיילים, אוסף כוח מאולתר, נכנסים לאזור המסיבה סביב 14:00-14:30, ובאיזשהו אינסטינקט בסיסי נכנס עם אקדח שלוף וטלפון דלוק על וידאו. אין לנו וידאום מהטבח שהיה שם. הווידאו של ערן הוא בעל חשיבות היסטורית במובן הזה שלנו כהורים שאכפת להם מהנקודה הזאת שנקראת הבר הקטן מראה את הבר הקטן. לא את כולו, את רובו. אתה רואה את הגופות, אתה רואה את הילדים שוכבים, אתה רואה איפה היה הבר הקטן. אתה חוזר לשטח, משחזר אחד לאחד לפי הצעדים שלו, אתה מחשב את הכול, ויודע בדיוק את הזירה. למדנו את הזירה ברמה של מטרים וחצאי מטרים.

שלמה אהרונישקי: לא היו בנובה מצלמות?

העד: כמו שאמרתי הן הפסיקו ב-8:30 לצלם, אני לא יודע למה. יש כל מיני שמועות. או

שניתקו אותן, או כוח עליון, או שמישהו ירה. אחת מהן, הפחות חשובה לנו,

המשיכה לעבוד ודרכה ראינו את השוטר רצה. היא כיסתה חלק מהאזור, לא את הבר הקטן. 9:12, הרבה גופות היו כבר בשטח. הם עוד לא גמרו את העבודה, הטבח עוד נמשך. הווידאו הזה שאנחנו ראינו, אם אני לא טועה, באזור נובמבר קרוב מאוד להתרחשות הוא game changer. הוא הראה לנו את גילי, נרצחים אחרים, הוא לימד אותנו היטב את השטח. יכולנו לחזור ולשחזר בדיוק איפה גילי נרצחה. יש שם היום גלעד עם השם של גילי והפרטים. המידע הזה היה חשוב ביותר, אבל הוא העלה לנו שאלות. גילי שוכבת בחוץ, כמה מטרים מחוץ לבר, למה? השוטר שוכבת בכניסה לבר, ולידה כמה גופות. ויש כמה בתוך הבר. מה קרה שם? למה רוב הגופות בפנים, למה יש גופות בחוץ, ואיפה אברהם? הנה גילי, איפה אברהם? גילי הדמות הראשונה שהמצלמה קולטת. הוא הולך לכיוון של גילי, היא שוכבת מחוץ לבר, 2.5-3 מטר מחוץ לבר. אתה מתחיל להשתגע, כי אני אדם של עובדות, לא של נרטיבים וסיפורים. אני רואה שלוש אפשרויות. אחת היא ניסתה לברוח וירו בה. שתיים, ומאוד מתאים לגילי, היא הייתה בן אדם שמדבר, בוא נדבר על זה, חברה, תרגיעו. שלוש, אולי ירו בה והושיאו אותה החוצה. אני לא רואה סימני גרירה, היא על הבטן. סימן שאלה. אז אנחנו מגיעים לבחור הזה, משיגים את הטלפון. הוא היה בבר, הסתתר בבר עם כל החבורה, חבורה מקרית לחלוטין, לא הכירו אחד את השני. התקבצו, חלקם נשלחו על ידי המשטרה להסתתר, חלקם הגיעו מהכביש, פשוט קיבוץ של אנשים שלא היה להם שום היכרות אחד עם השני. היו שם עוד אנשים ביחד, זוגות חברים, דניאל ודניאלה, נועם ונועה, ממה שאנחנו יודעים. מספר הבחור, והוא בטרומה קשה בשיחה ההיא, דיברתי איתו חמש-שש שיחות, הוא מספר אבל הוא לא רוצה להרחיב יותר מדי. הוא הגיע למסיבה לבד, לא הכיר שם אף אחד, בערב עצמו.

הוא הגיע לבר והסתתר שם עם כולם. הוא לא זכר את השעות כל כך, אחרי זה הצלבנו את השעות עם עדים נוספים, אבל בדיעבד אני יודע שב-9:35 המחבלים הגיעו לבר, הקיפו את הבר כעשרה מחבלים, צעקות וצרחות, אלימות גם פיזית אבל קודם כל מילולית, לא באו בצורה נחמדה. ערבית, עברית עילגת. והשאלה הראשונה שהם צרחו שם כשהם גילו את הבר, שהחברה הסתתרו בפנים, הם כנראה סיימו את העניינים שלהם בבמה, רחבת הריקודים, והתחילו להסתובב באזור, ומצאו מלא חברה. דבר ראשון הם ירו בשוטרת. השוטרת נרצחה ראשונה. היא הייתה בכניסה לבר. הם צרחו בשאלות "איפה הצבא? יש פה צבא? יש פה משטרה?", אחד החברה הרים ידיים ואמר אין, וירו בו. זו הסצנה שהילדים האלה עכשיו חווים לידם. בשלב הזה, לדברי אותו עד, הם לקחו כמה חברה והוציאו אותם החוצה. למה? אנחנו לא יודעים. והנה לכם הסיבה מדוע גילי ואחרים בחוץ. גם הוא הוצא, והוא שכב ליד השוטרת, וירו בו. לפני שירו בו הוא הספיק לנסות להרים את הראש ולראות מה קורה, חטף צעקות ובעיטה, והוריד את הראש. ירו בו, ובאמת אני לא יודע להסביר את זה, לא עשו וידוא הריגה. ראינו את השיטה הזו בהמשך. הם לא עשו וידוא הריגה, והבחור הזה ניצל. הוא שוכב שם שעות, ושומע וחווה. הוא אומר הוציאו חברה החוצה, ירו בהם, כנראה נמאס להם, חזרו לבר וירו בכולם. זה עושה שכל, כי זה מראה לנו שיש גופות בפנים ויש גופות בחוץ. את אברהם לא מצאנו. חודשים אחרי להב 433, אחד החוקרים, הצליח כשהוא מריץ את הסרטון לאט לאט לראות את אברהם, רואים אותו ממש בעניין של עשירית שנייה, שוכב במרחק, ההורים שלו ואנחנו איתרו את המקום, מחוץ לבר במרחק של 15 מ', לא באזור של גילי, שוכב על הגב. שוב סימני שאלה, למה הוא שם. לפני שבועיים יצרה איתי קשר אשתו של בחור אחר,

בן 48, שישב בבר. אורנה, שידועת לפצח דברים, הגיעה לפני כן לשם שלו כי אחד העדים שתכף אספר עליו, שברח מהבר, סיפר לנו שהיה שם בחור קצת מבוגר מקיבוץ בארי, והם דיברו והתיידדו, אבל הוא לא זכר את השם שלו. הוא התחיל להגיד את השם, ואורנה פיצחה, היא שמעה על מישהו, כי אורנה כבר חצי שנה מתחקרת. ככה למדנו שזה כנראה הבחור הזה, שאלמנתו יצרה איתי קשר לפני שבועיים-שלושה, וביקשה לדעת מה אנחנו יודעים על מה שהיה בבר כי היא רוצה לדעת מה קרה איתו, ואז היא מספרת לי שיש לה את סרטון ההמשך של ערן מסס, שצילם את הבר, אבל לא את כולו, אנחנו רואים חלק מהגופות, 17-18, ונרצחו שם יותר. אני כמוכן מבקש את הסרטון ומקבל אותו, ורואים את אברהם שוכב באזור אחר, לא רחוק מהבר, על הגב, רגל מעוותת, ירוי. עוד פעם מקננות בך המחשבות למה הם שם. אין לי תשובות. ההשערות שלנו שהוציאו אותם, לא יודע למה, שתיים שמענו שניסו לפנות משם גופות על מנת לעשות מערום ולהצית אותם. זה שמועות ששמענו מאנשים, לא בדקתי את זה לעומק. לא מן הנמנע שניסו לגרור אותם למערום הזה. אותו בחור שניצל ושוכב שם פצוע מספר לנו גם שזה לא נגמר, הם ירו ובאו, הלכו וחזרו, באו והלכו, הוא כל הזמן שומע אותם והם יורים. באיזשהו שלב מישהי בבר מחרחרת, ואומרת "הצילו הצילו מים מים", בא מחבל ויורה בה צרור. הוא שומע הכול, הוא מטרים ממנה. בדיעבד אנחנו יכולים להבין שאלה הבוזזים למינים, החבריה עם הכפכפים. הוא אומר הגיעו חבריה והתחילו להפוך גופות ולהוציא ארנקים, לקחת כספים וטלפונים. מצאו את הכיסוי של הטלפון של גילי שרוף, הם כנראה הוציאו את הכיסוי, אולי היה שם כסף או משהו, או שהם חיפשו כסף. וגם הטלפון של אברהם איננו. אז אנחנו יודעים שהם חזרו ובאו, וחזרו, שעות על שעות, ואני מחבר את זה למכולה, 11:30, ילדים

מסתמסים עם ההורים "המחבלים עדיין בשטח". 11:45 בערך המחבל מתחיל ברצח שם. זו עדות מפתח, אם הסרט היה חשוב, עכשיו גם הבנו כנראה למה הגופות בחוץ ומה קרה שם. שני עדים נוספים שאורנה איתרה, אחד בחור בן 30 ממודיעין, ב-9:22 מחליט לעשות מעשה, אנחנו רואים את הדלפקים האלה, ירי מסביב מטורף, כל מה שקרה עם האמבולנס מסביב, והבחור תופס אומץ ויוצא ונותן ריצה לכיוון, אני מניח שהוא יצא מהיציאה הצפונית, היה פתח שהמשטרה גם הרחיבה אותו מהאזור הצפוני לכיוון צפונה, ואני מניח שהוא רץ משם, או מהכניסה הראשית. אני לא יודע. רץ וקפץ לואדי 4 מטר, כנראה קרע את הגיד ביד או משהו, ורץ לפטיש וניצל. 9:22 אנחנו יודעים שיש חיים בבר. ואז אנחנו מאתרים עוד עד שב-9:35 המחבלים מטרים, הוא מבין שאו שהוא הולך להירצח עכשיו או שהוא ירוץ, אז הוא מעדיף לרוץ. הוא נותן את ריצת חייו, ומתאר איך הוא רץ והחול מתעופף לו ליד הרגליים מהקליעים. הוא היה כל כך קרוב שהם זרקו עליו רימונים, והוא רץ והצליח להגיע לאקליפטוסים. אנחנו מדברים על 60 מטר. נתן את ריצת חייו, נעמד לקחת אוויר מאחורי אחד האקליפטוסים, וראה את המחבלים מקיפים את הבר. ככה אני מצליב. עכשיו אני יודע את השעה, 9:35. משני החבר'ה האלה הבנו שהכול היה מהיר מאוד, אז אני יכול להסיק שבין 9:35-9:40 הם רצחו שם את כולם. הייתה עוד מישהי שהסתתרה בבר, ואני אמסור שמות אחר כך אם תרצו, והיא התחבאה במקרה. נכנסה לתוך מקרר פנוי, מקרר גלידות, פתחה, נכנסה, סגרה, ותיעדה מתוך המקרר עם הטלפון, מצלמת את עצמה, היא אם חד הורית. אתה שומע את הירי. גם היא בטראומה. הבחור ששכב בחוץ פצוע, היא מסתבר דיברה עם אותו אחד שאשתו התקשרה אלינו לפני שנכנסה למקרר ואמרה "בואו למקרר", היא הציעה לחבר'ה, והוא אמר לה

לא, אם נגזר עליי למות אני אמות. היא נכנסה למקרר. באיזשהו שלב הבחור ששכב בחוץ היה מיובש לגמרי, פצוע ומאבד דם, והוא כל הזמן פוחד לקום כי הוא פוחד שהוא שומע עברית שזה המחבלים. אז הוא המשיך לשכב שם. באיזשהו שלב הוא שמע הרבה עברית, צעקות בעברית, ואז הוא מעיז לראשונה לקום. בדיוק באותה דקה אותה בחורה פותחת את המקרר, כבר אין לה אוויר, והיא גם שמעה עברית. היא הייתה בשוק חייה, כל מי שהיא הכירה, כולם מתבוססים שם בדם. הוא ראה אותה, מצאו בקבוק מים, שתו, היו מיובשים לגמרי, וראו כוח צה"ל שוכב ומנהל ירי קרוב מאוד, אני ראיתי בתמונות את העגורן שהיה שם.

איל בן ראובן: באיזו שעה זה, האירוע עם המקרר?

העד: הוא לא יודע להגיד לי את השעות.

איל בן ראובן: רואים ירי של מחבלים מול צה"ל?

העד: כן, הוא רואה כוח צה"ל שוכב, מנהל קרב במרחק של פחות ממאה מטר באזור הכניסה לאתר, אחרי המחסום, האזור הלוגיסטי. פחות ממאה מטר. רואה אותם שוכבים וזורים, הוא לא מבין מה קורה. אני מניח שהמחבלים היו באזור הכביש, בגדול.

איל בן ראובן: אני שואל את זה כי זה אומר שבסביבות 10:00 יש שם חיילי צה"ל.

העד: זה סביב 13:00. שעות הוא שכב שם. זה אזור 13:00 בצהריים. 11:45 בערך טובחים בילדים במכולה. מבחינת תמונת המצב בשטח, כולם מתים. היה טבח, למעט הילדונת הזאת והבחור הזה, וחמישה חבריה במכולה. אני שמעתי איפשהו, לא ספרתי, היה לפני שלושה שבועות הקרנת בכורה של סרט שתיעד שבעה-שמונה ניצולים, אחד מהם זו הבחורה הזו שהייתה במקרר. סרט מאוד מרגש וחזק, הוא תיעד את המסלול של כל אחד מהניצולים באותו בוקר. ושם

נדמה לי שנכתב בסרט ש-190 ומשהו אנשים נרצחו באתר המסיבה. להערכתי, הבר הקטן היה המקום שנרצחו בו הכי הרבה, משהו כמו 25-30 חברה, הדעות חלוקות. בסביבות 13:00, אני לא יודע שעה מדויקת, הבחור זיהה כוח צה"ל, הוא רץ לכוח הזה, ובעצם בדיעבד אמרתי לו "אתה רץ אל האש", כי הוא רץ לכיוון הירי אל הכוח. הם השכיבו אותי, אמרו לו מה אתה עושה, הביאו לו מים ועניינים ופינו אותו משם. אלה עדויות מרכזיות שיש לנו. אני חוזר במהירות - סרטון, עדות של בחור אחד בחוץ, עדות של בחור שיצא ב-9:22, עדות של בחור שיצא ב-9:35, כל החומר הזה נותן פחות או יותר את התמונה. ניסחתי טקסט שמתעד, ולכל מי שאני מכיר אמרתי שביום שבו ימסרו את המידע הזה, אני אוריד את השלט. שמנו שלט ברעים בבר הקטן, שלא רק מתאר, אלא גם מוכיח. הוא מדבר בפירוש שהילדים האלה הופקרו, וכתבתי את זה שהילדים האלה הופקרו, הם היו לבד. מכל הבדיקות שאנחנו עשינו, והצלבנו עם אחרים שהיו שם, עד 13:00 לא היה שם צה"ל. הילדים האלה נטבחו בבוקר, ולא היה שם צה"ל. זה בגדול אני חושב הסיפור שלי. אם יש לכם שאלות.

איל בן ראובן:

לגבי הסיפור שצה"ל לא היה שם, אין מילים מה שנקרא. אמרת כמה מילים על המדינה, אחרי כל האירוע הזה, אנחנו היום כבר די הרבה זמן. העדויות האלה, אתה יודע אם מישהו דואג לאסוף ולעשות סדר? זה סיפור הרי שההיסטוריה לא תסלח, זה ברור, גם אנחנו לא נסלח, אבל לפחות שנדע מה היה ואיך היה. לכן יש חשיבות מאוד גדולה לכל פרט כזה. מה שלי ברור, כאחד שהיה קצת בצבא ובמדינה, שזו חובת המדינה, או איזשהו גורם, לקחת ולנסות לעשות סדר בדברים האלה. ממה שאתה אומר בעצם, מבחינתך, ממה שאתה יודע, נאדה, אין כלום.

העד:

כשאורנה נכנסת למשהו, היא לא עוזבת. היא יושבת על 433, שיגעה אותם. היא דרשה להבין, שמענו פתאום שמועה שהיא נקברה, מישהו בשורה אמר למישהו שהיא נקברה. אני וידאתי את זה, הלכנו לראות אותה, אבל אורנה דרשה לדעת ולוודא ב-433, תמונות והכול. אורנה יודעת להיכנס לדברים האלה. אורנה הייתה בקשר אישי לאורך כל התקופה עם חוקרת בכירה של 433, והעבירה לה אי את כל החומרים. אין עד שלא קיבלו את הטלפון ואת כל הפרטים ותקציר העדות. איפשהו באזור מרץ-אפריל אורנה מדברת איתה, מוזר לה בשיחה, והיא שואלת אם היא הייתה כבר ברעים. היא אומרת לא, אבל קבעו לנו סיור בספטמבר. אני לא אגיד לכם שב-433 לא היו ברעים, בוודאות היו שם, אבל החוקרת שעובדת על תיק מול הורים במרץ, כבר אני יכול לנסוע לרעים לבד, ואת לא היית ברעים? זה מושא החקירה שלך. חברה, המדינה שלנו לא נראית שוס, לא נעים. אבל רמת התפקוד לא מעוררת הערכה רבה. אני חוזר ואומר, אני יכול להבין את הבעיות האובייקטיביות, היה שם כאוס מטורף, היה שם טבח שהחזיר את המדינה הזאת דורות אחורה. המדינה הזאת קמה בשביל שהשואה ומראות הפרעות לא יחזרו, והנה זה חזר ביג טיים, עם 70 מיליארד שקל תקציב ביטחון בשנה. אני מבין שהיה שם כאוס. אני לא מצפה, לצערי, שיתחקרו ילד-ילד שנרצח שם מה קרה לו. אבל אתה רואה את הכאוס, אתה רואה את זה, אתם לא מבינים לכמה אנשים הגענו, הגענו למנכ"ל זק"א, ויש לנו תמונות של גופות באוהל, יש לנו הכול. אומר לי האיש מזק"א אנחנו הגענו בשתיים בלילה, כל הגופות כבר היו באוהל הגופות. אף אחד לא ידוע להגיד איפה מצאו כל גופה. היו חיילים, לקחו מה שיש. חוסר סדר מטורף, שום תיעוד. בכל זאת, אנחנו מדינה שקצת צריכה להיות מסודרת,

הגיע כוח לשם. פגשנו, ואני מודה לו עד היום, אורנה שכנעה אותנו להיפגש איתנו בשטח, תא"ל. עניין אותנו מה קרה שם. אנחנו נפגשנו איתו בנובמבר או דצמבר.

מתי פיזית, ממה שאתם יודעים, הוא הגיע לשטח?

איל בן ראובן:

אז אנחנו מגיעים לשטח, פוגשים את קובי הראל(?), נדמה לי שזה היה 7 בדצמבר ברעים, וקובי הלר(?) אומר לנו שני דברים משמעותיים. אחד, חברה אתם יודעים הרבה יותר טוב ממני על האירועים, ושתיים, הוא מאוד מאוד קפדן, ואומר אל תאמינו לכל מה שאתם שומעים מהורים, אני אומר לכם מה קרה. אנחנו היינו כאן בבוקר וניהלנו קרב. אני אומר לכם קשקוש בגרוש. מדוע? יכול מאוד להיות שהוא היה בשטח וניהל קרב, אני לא סותר אותו בעניין הזה. הוא לא היה בתוך אתר המסיבה. הוא לא ניהל קרב בתוך אתר המסיבה. הוא כנראה ניהל קרב מחוץ לגדרות, כי התנהלו שם קרבות מעבר לאזור הקמפינג. היו שם כוחות מחבלים בשדות.

מי זה הכוח הצה"לי שניהל מלחמה שסיפרת לנו עליו?

שלמה אהרונישקי:

עדויות מבולבלות לגמרי, ניסיתי להבין. אותו אחד שהסתתר לא ידע להגיד לי. הוא חושב שזה החברה של שב"ס, אבל זה לא הם.

העד:

גם רק ב-13:00.

איל בן ראובן:

זה היה באזור 13:00. אני שמעתי שהיה כוח מאולתר של גבעתי, וכוח מאולתר של מג"ב. אני באמת לא יודע, ניסיתי להבין. אני לא יודע מי הכוח הזה, זה היה כוח קטן, חיילים בודדים, שניהל שם קרב ירי מרחוק יחסית, לא פנים אל פנים מכמה שהבנתי.

העד:

בכל הדיאלוג שלך בקשר עם המשטרה, אתה יכול לנסות לתמצת את הנרטיב של

יהודית גריסרו:

המשטרה על מה שהיה בנובה, לפחות לאוזניים שלך?

העד:

אנחנו דיברנו עם מפקד 433 כמה פעמים, גם כשהגענו לשם וגם באירועים שהיו למשפחות. מצד אחד, המשטרה מאוד מכילה, מכבדת, יש איזה מין בון טון כזה, קצת מוגזם לטעמי האישי, אבל הם מאוד מכבדים. מצד שני, הם סגורים ככה, וזה מאוד מכעיס אותנו. יש פה שאלה עקרונית, שאני לא מבין מבחינה משפטית, של מי הידע. של מי המידע לגבי הרצח של הבת שלי? מחר חס וחלילה רוצחים פה מישהו בחוץ, עושים חקירה, האם המשפחה שלו אמורה לדעת מה קרה לו? של מי המידע של מה שקרה שם? אני אומר לכם שאנחנו שמענו איזו שמועה, לא ראיתי בעיניי, אבל שמועה כנראה מבוססת מתחושת הבטן שלי, שיש לפחות סרטון אחד ממצלמת גוף של מחבל בבר הקטן. זה אוצר בלום שאנחנו מנסים לשים עליו את היד. והבנו שהחומר הזה נמצא אצל גוף ביטחון מסוים. אני לא זכאי לראות אותו? אני לא צריך לראות אותו כאבא של גילי? של מי המידע הזה? אז המשטרה, לשאלתך, 433 מצד אחד מאוד מכילים ומתייחסים בכבוד רב ובהבנה, ובאמת הם בסדר גמור, ומצד שני קפוצי ידיים ולא מוכנים לתת מידע, והתירוץ, או הסיבה, אני לא יודע לצחוק או לבכות, אולי אני נאיבי, אבל הסיבה "זה חומר תביעה, אנחנו נתבע את החמאס". ראיות לתביעה של החמאס. נו באמת. אני לא יודע, אולי אני נאיבי.

שלמה אהרונישקי:

אני רוצה לפתוח סוגריים. הייתי בארגון הזה 25 שנה. התהליך של החומר שנאסף באירוע כזה או אחר ניתן למשפחה רק אחרי שנגמר המשפט. זה בדרך כלל.

העד:

יהיה משפט? מדינת ישראל הולכת לתבוע את החמאס? אני מבין שתהיינה תביעות על פיצויים, אני יכול להבין את הפרוצדורה. מדינת ישראל תתבע את ישות הטרור הלא מאוגדת הזאת?

רפי בן שטרית: יוגשו כתבי אישום נגד מחבלים שנעצרו.

שלמה אהרונישקי: אין לי מושג. וגם יכול להיות שבמקרה הזה היה אפשר לראות אותו כמקרה חריג ולתת את החומר עוד לפני המשפט, אבל אני אומר לך מה היה נהוג לפי הדין והפסיקה.

העד: אני באמת לא מבין בתחום, אבל כהורה שכול, לדעתי היה ראוי אפילו להחתיים על כתב סודיות ולהראות חלק מהחומרים, משהו. אנחנו עשינו את התחקיר שלנו.

איל בן ראובן: או אפילו להגיד שאחרי המשפט תקבלו את החומר.

העד: למשל.

איל בן ראובן: תגיד, אלדד, מבחינת הטיפול, טיפול פסיכולוגי, אישי, עזרה לכם ההורים, אני מניח שאתה נמצא במעמד, משפחה חזקה, ומן הסתם יש משפחות שמצבן אחר. מה אתה יכול להגיד לנו על זה?

העד: אני אגיד כמה דברים. אחד, אתה צדקת באבחנה שלך, לפחות חלקית. אני לא חושב שאנחנו כאלה חזקים, מה שחשוב זה שיש משפחות הרוסות. יש אנשים שלא מתפקדים. באופן כללי, אני הולך להגיד עכשיו דברים קשים, אנחנו שייכים למה שנקרא נפגעי טרור. ככאלה, אנחנו סמוכים על שולחן ביטוח לאומי. אין לי טענות על התנאים הבסיסיים שאנחנו מקבלים. אני לא רוצה להשוות, אבל לדעתי בהרבה מדינות אחרות לא מקבלים רבע מזה. יש עובדת סוציאלית שאמורה ללוות אותנו ברמה כזו או אחרת, אנחנו איתה בוואטסאפים ונפגשים קצת. יש איזשהו ליווי ותמיכה. אבל אני רוצה לשים את האצבע על נקודה עקרונית. תראו, ה-7.10 זה מהפכה ענקית, המדינה השתנתה. קרו דברים שלא קרו אף פעם, ואני מקווה מאוד שלא יקרו. בתודעה הישראלית צריכים להתחיל להשתנות דברים, הם משתנים בשטח אבל רחוקים מאוד ממקבלי החלטות. במדינת ישראל

יש הבחנה בין דם לדם. נקרא לילד הזה בשמו. גילי חזרה מדרום אמריקה. גילי קיבלה חיילת מצטיינת ביום העצמאות בשנת 21', הייתה חיילת למופת, נערצת על ידי החניכים שלה. גילי עשתה ארבעה או חמישה מחזורי מילואים מאז שחזרה מחו"ל עד שנרצחה. אם גילי הייתה באותה שבת במילואים, כל הליווי שלנו כמשפחה היה אחר. הרבה יותר טוב. אין מה להשוות. אם אני משווה את הליווי שמקבלות משפחות חללי צה"ל לליווי משפחות נפגעי הטרור מקבלות, שמיים וארץ. ולא בכדי. קשה לי להאשים יותר מדי, בכל זאת שבעים שנה, למדו את השיטה ויש מערכת די משומנת. אבל השתנו הדברים ב-7.10, וחייבים להבין את זה. לא יתכן שאני מגיע לאזכרה לפני שבועיים, של בן של חברים שנפל באותו יום שגילי נרצחה, יום שמש חם, גזיבות, מערכת הגברה עם איש הגברה צמוד, שולחנות, כיסאות לאורחים, הכול מסודר. הכול משרד הביטחון. באו חיילים והרכיבו הכול. חברים, אנחנו הולכים לעשות אזכרה לגילי ב-7.10, ואני צריך לדאוג לגזיבות, למערכת הגברה, לכיסאות, להכול. אני לא מפונק, אני אעשה את זה, אני לא צריך עזרה מאף אחד. אבל יש אנשים שבאמת צריכים את זה. אתן לכם דוגמה קטנה, אפילו מטופשת, אבל הרבה יותר עמוקה. המצב הרבה יותר עמוק. לחללי צה"ל יש קצינת נפגעים, יש מי שעוטף אותם, דואג להם. זה לא רק כסף. מקבלים כיסוי עד 8,000 שקל, אנחנו נזמין על חשבוננו, ויש משפחות שלא יכולות לעשות את זה. אחד המאפיינים של ילדי המסיבות שזו חברה מאוד הטרוגנית, זה ארץ ישראל. יש שם הכול. יש לנו קבוצת תמיכה שנפגשנו בקפריסין, נסענו כמה משפחות. אנחנו אמרנו שהמפגש הזה לא מספיק, אנחנו רוצים להמשיך את זה. כל הקבוצה מגיעה אלינו הביתה פעם בשבועיים, חמישה זוגות הורים. אנחנו מינואר נפגשים כל שבועיים. נסענו אורנה ואני לפני חודש

וחצי-חודשיים לארה"ב לבקר במחנות הקיץ שגילי כל כך אהבה, והאישיות שלה עוצבה שם. היינו בשיקגו, והמפגש התקיים בזום, לא ויתרנו כל הקבוצה. מי בקבוצה? זו הורים חרדים, זוג הורים דתיים לאומיים שגרים בהתנחלות, זוג הורים שהיו דתיים עד ה-7.10 מקיבוץ בדרום, מצטיין רקטור, ועוד שני זוגות שקוראים להם "חילונים". זה מה שהיה במסיבה. במסיבה נרצחה בת של אחד מעשירי ישראל, מיליארדר, ויש ילדים שלדעתי המקרר די ריק בבית.

הקבוצה הזאת זה אתם ארגנתם?

איל בן ראובן:

כן. אנחנו נסענו לקפריסין, אני לא רציתי לנסוע אבל הייתה הזדמנות, יש ארגון שתומך במשפחות נפגעות טרור, ושם היו סשנים בקפריסין, וחולקנו לקבוצות. היינו בקבוצה עם עוד ארבעה זוגות עם מנחה מקצועית, ובסוף אמרנו שאנחנו רוצים להמשיך בדבר הזה. זו קבוצת תמיכה מהטובות שאני יכול לחשוב עליה, שמגיעות במיוחד. אנחנו עושים את זה אצלנו בבית, שעתים-שלוש, ממשיכים להיפגש. אנחנו כבר bonded. אנחנו חלוקים בהמון דברים, אבל אנחנו מוצאים את המשותף. כשיש לך קבוצה הטרוגנית, יש אנשים שאין להם את הכוחות. אני מכיר מישהי שלא יכלה להגיע לרעים, ואיזה צדיק לקח אותה ברכב לעשות סיור ברעים. אני חוזר לשאלה. יש איפה ואיפה. יש תחושה שהחברה, או יותר מזה, מקבלי ההחלטות עוד לא נפל להם האסימון שנפל דבר בישראל. היה טבח, שרק במסיבה נרצחו 408-409 חברים, מתוכם כ-20 שוטרים. זה לא אירוע רגיל. ובקיבוצים. יש משפחות שאיבדו שני ילדים, אחים. יש תאומים שנרצחו שם. יש לפחות שמונה זוגות אחים, יש תאומים, יש משפחות שאיבדו אבא ובת, יש אבא שירד לחלץ את הבת שלו ונרצח. יש כל מיני סיפורים. זוגות, חבורות שירדו למסיבה ביחד, ילדים שגדלו ביחד במושבים ובמקומות אחרים. אנחנו מכירים כבר

העד:

את השמות. חבורות שנרצחו. הדברים השתנו, אתה לא יכול להתייחס לאירוע כמו בעבר. כל אירוע הוא חמור, אבל... בעניין הזה הליווי הוא חלקי. אחדים הוא מספק, אחרים הוא מאוד לא מספק, והוא בטח לא שווה לחללי צה"ל. תדברו עם ראשי ערים, אנחנו עשינו את זה, ותבקשו לשאול חדר בבית יד לבנים לקבוצה של הורים שהילדים שלהם נרצחו בנובה ורוצים להיפגש שם פעם או פעמיים עם מנחה, ויגידו לכם, כמו שאמרו לנו, ואנחנו ביקשנו את זה לאחרים לא בשבילנו, וראש העיר אמר לי לא, רק חללי צה"ל. מטורף.

שלמה אהרונישקי: קשה, אבל הבנו. יש לי רק עוד שאלה אחת לסיום. מכירים עוד הורים שעשו תחקירים ברמה הזאת, שיש להם חומרים?

העד: כן. אני אתן לכם תכף את השם. התחקיר שאני יודע שנעשה, אולי שניים. אחד דומה מאוד לשלנו, להם יש יתרון עלינו כי יש יותר ניצולים, וזה במכולה. העובדה שבמכולה שכבו חבריה מתחת לגופות, אז יכולים להעיד בדיוק מה קרה שם. אז במכולה נעשה תחקיר יפה. ונעשה תחקיר, אני לא יודע כמה מעמיק, כי לא בדקתי פשוט, אבל אני יודע שחבריה בדקו לגבי האמבולנס. שוב, לא היו שם ניצולים, אז ליקוט של חומרים, זה בערך מה שאני אמרתי לכם. יש את השמות של כל מי שהיו באמבולנס ונרצחו שם. אלה שני אתרים שאני יודע עליהם. לגבי המיגונות, אני יודע שיש חלק, כי היו סרטים בטלוויזיה. על המיגונות ברעים, בבארי. אני יודע שהיו תחקירים, כי איפה שיש ניצולים הרבה יותר קל. במקרה של הבר היה קשה מאוד להגיע לניצולים, וזה מה ששינה באמת מבחינתנו את התמונה.

שלמה אהרונישקי: תודה רבה לך. ועוד פעם, משתתפים בצרכם. נקווה שתצליחו להתמודד ולהתרפא, ולעשות שינוי, בעיקר לכם ההורים לתת מזור, ולו קטן, על הרציחה של הבת.

העד: אני מודה. אני רק אגיד משפט לסיום. אני מודע לבעייתיות של הוועדה מבחינת הסמכויות והמעמד שלה. אני ממש מקווה, הכוח שלכם יהיה לדעתי אם תגיעו לעובדות, לראיות. מול העובדות והראיות אף אחד לא יעמוד, זה לא משנה אם זו ועדה וולונטרית או מטעם. אם אתם תביאו את המידע ותבססו אותו, תדעו לנתח אותו, התרומה שלכם לחברה בישראל ולמדינה, אני חושב שזו אחת המשימות הכי חשובות. אתם יכולים לשנות את ההיסטוריה. כי אם לא נפיק את הלקחים מהאירוע הזה, אוי ואבוי לנו.

שלמה אהרונישקי: טוב, תודה לך.

יהודית גריסרו: תודה רבה.

העד יוצא מן האולם.

נכנס העד מר ניב כהן, ניצול נובה.

שלמה אהרונישקי: שלום לך.

העד: שלום.

שלמה אהרונישקי: קודם כל אנחנו מודים לך שהגעת. נשמע בשקיקה את הסיפור שלך, נשאל שאלות תוך כדי. לפני שאנחנו מתחילים, או אתה מתחיל, רק כמה מילים עליך.

העד: אין בעיה. אני ניב כהן, בן 23 מכפר סבא. סיימתי לא מזמן צבא, באוגוסט. יש לי שני אחים חוץ ממני, שני הורים, נשואים.

איל בן ראובן: איפה שירתת?

- העד: באריות הירדן. שירתתי שם, סיימתי קצונה, הייתי סמ"פ ומ"פ, והשתחררתי לקראת אוגוסט.
- רפי בן שטרית: 417, לא?
- העד: כן, זו החטיבה. אחרי השחרור עבדתי, טסתי, ואז הגיע ה-7.10. אתם רוצים שאני אתחיל את הסיפור?
- שלמה אהרונישקי: כן, 6.10, 7.10, איפה שאתה רוצה להתחיל.
- העד: יום לפני התארגנו כל החברים, דיברנו מתי יוצאים והכול. אביתר (בן דוד) מתקשר אליי, תכננו לצאת לקראת השעה 12:00. היו שתי במות, קטנה וגדולה. הבמה הגדולה לא נפתחה עד השעה 2:00, בשעה 3:00 היא נפתחה, והתחלנו לרקוד אחרי ששתינו, עד 6:30 שהיה צבע אדום, והודיעו בכריזה, כיבו את המוזיקה ואמרו לנו להתקפל מהמקום. כולם נכנסו לשוק, או שרצו עוד מוזיקה, חלק הבינו מה הולך והתחילו ללכת. אנחנו התכנסנו כל החברים בקנטה איפה שישבנו.
- שלמה אהרונישקי: איפה זה תפס אותך בנובה?
- העד: באמצע הריקודים, במסיבה הגדולה של הנובה. אז אחר כך התכנסנו כולנו בפינת הישיבה שלנו, דיברנו מה עושים. היינו באזור 14 חברה שהיו ביחד, והחלטנו שצריך להתקפל כי יש טילים ולא יחזירו את המסיבה. באמת כל החברים שלי רובם הלכו, נשאר רק הרכב שלי, שזה שני חברים שלי ואני. משם עשינו סיבובים.
- יהודית גריסרו: מה זה רובם הלכו? הם גם הצליחו למלט את עצמם?
- העד: רובם הצליחו להימלט, 10 נמלטו כולל אותי, ויש ארבעה חברים ששניים חטופים ושניים נרצחו, מכל אלה שבאו איתי.
- איל בן ראובן: כשאתה אומר הלכו, היה להם רכבים? הם הלכו לרכב או ברחו ברגל?

העד: ברכבים. צעקו לנו לעלות לרכבים, שאין לנו מה להישאר פה, כי או שהטילים יפגעו בנו, וגם חלק מהשוטרים הבינו שיש מחבלים. כולם עלו לרכבים חוץ משלושה אנשים, אני ועוד שני חברים, אני נשארתי ועשיתי סיבובים להביא לאנשים בקבוקי מים לאנשים שבשוק.

איל בן ראובן: כדי לנסות לעזור לאנשים.

העד: כן, כי כשעוד לא היו מחבלים אנשים היו בשוק מהטילים, היו רסיסים שנפלו לידינו. אז הבאתי להם מים, ניסיתי להרים אותם, עזרתי לאנשים להרים חפצים לאוטו, ובאזור השעה 7:50 עליתי לאוטו עם שני החברים שלי והתחלנו לצאת. אז שמענו משעה 7:00 שיש שמועות על מחבלים, אז ידענו לקראת מה אנחנו הולכים לצאת, והתחלנו לנסוע על כביש העפר בכניסה לחניון רעים. אנחנו רואים פקק ענק, מלא אנשים יוצאים מהרכב, מלא מחבלים מתחילים לרוץ, וכולם בשוק. אנחנו מסתכלים על האנשים, שואלים אותם מה קרה, אף אחד לא עונה, כולם רצים לכל עבר. החלטנו להתקדם לכביש 232, שם לא יכולנו לעבור ונתקענו בצומת.

איל בן ראובן: למה?

העד: היה עומס של רכבים.

איל בן ראובן: היו שם שוטרים? מישהו כיוון את התנועה בחיבור הזה בין 232 לדרך עפר? או שפשוט פקק?

העד: בהתחלה בבוקר אני יודע שכן, אבל כשאני הגעתי לקראת השעה 7:50-8:00 לא היו שם שוטרים. היה שוטרים יותר לכיוון החפ"ק המשטרה שלשם ברחתי. בשעה 8:00 התחילו לירות שם מטנדר של מחבלים.

איל בן ראובן: 7:50 אתה מגיע עם הרכב שלך לצומת. מה אתה עושה אז?

שלמה אהרונישקי: מה עשית עד 7:50?

העד: הייתי בתוך המסיבה עצמה, לא היו עדיין מחבלים.

רפי בן שטרית: 7:50 אין מחבלים?

העד: כולם מסביבנו, לא בתוך המסיבה עצמה.

איל בן ראובן: אז אתה בצומת ומה אתה עושה עכשיו?

העד: בצומת נתקענו בפקק. היו רכבים בכל פינה, לא יכולנו לעבור, והגענו למקום שאין

איך להמשיך באוטו. הייתי בחוץ, הסתכלתי על הטילים, הייתי עם דלת פתוחה

והתחילו לירות עלינו עם קלצ'ים, אמרתי לחברים שלי עומר ומתן לעוף מפה.

איל בן ראובן: לאיזה כיוון ברחתם?

העד: לכיוון רעים והמסיבה. חזרה למסיבה, כיוון עזה ברחנו סופו של דבר. התחלנו

לרוץ, הגענו חזרה לחפ"ק המשטרתי, גם אמבולנס, הרבה אנשים ברחו משם.

שם חיכינו סביב שעה ומשהו, עד שהגיעו אלינו מחבלים. משם נכנסנו גם לתוך

מכולה לבנה שהקימו חמ"ל, היו שם שלוש שוטרות, שתיים בשוק ואחת

שהקפיצה כוחות וניסתה לידע אנשים שיש מחבלים. שם ביקשתי מאחת

השוטרות שהיו בשוק אקדח, אמרתי שהייתי קצין, לא נתנו לי. התחלנו לצאת

והתחילו להגיע פצועים מכיוון רעים. משם הבנתי שיורים עלינו מכמה כיוונים.

התחלנו להעביר את הפצועים.

איל בן ראובן: לאן?

העד: אלינו, לחפ"ק המשטרתי ולאמבולנס. הם הגיעו מתוך היערות של רעים. שם

חיכינו, עצרנו, עד אזור 9:03, ששם בעצם היה קרב בין השוטרים למחבלים.

המחבלים חיסלו את השוטרים, הגיעו 10 מ' מאיתנו, והתחילו לירות לכל עבר.

היינו מלא אנשים במכולה הלבנה ומסביב לה, וגם היו עוד אנשים בתוך הרכבים

שהיו משמאל לכל החניה של רעים, אז היו הרבה אנשים שחטפו שוק ונשאר
בתוך הרכב עצמו.

איל בן ראובן: אתה רואה בעיניים את המחבלים?

העד: כן.

איל בן ראובן: הם עומדים 10 מ' ממך ויורים?

העד: היינו ממש צמודים לכביש.

שלמה אהרונישקי: ניסית לברוח? מה עשית?

העד: בהתחלה ברחתי. הם התחילו לירות, אנשים הולכים לידינו, יש לי שני חברים

איתי, הם ישר קמו והתחילו לרוץ. אני עוד התמהמהתי שם חצי דקה, הסתכלתי

על הפצועה עם האלונקה, חשבתי אם להישאר או לא, ובסוף החלטתי ללכת כי

אמרתי גם אני אמות, אין לי מה לעשות. התחלנו לרוץ לתוך הכיוון של המסיבה.

שם כל המתחם היה מגודר, אז לא היה לנו מעבר. התחלנו לטפס, עוד בן אדם

ואני, וראינו שפתאום יש מלא אנשים אחורינו. טיפסנו על הגדר הניידת שסגרו את

המתחם. זה היה מסודר למסיבה עצמה, יש יציאות וכניסות.

איל בן ראובן: אז אתם רצים חזרה לתוך האזור של המסיבה, ולמה בעצם?

העד: כי זה הכיוון היחיד שלא ירו עלינו. אם אברח לצד שמאל יש שם אנשים. זה הכיוון

היחיד שלא ירו עלינו משם. משם בעצם התחלנו לטפס, ירדנו, היו מלא אנשים

וראינו שיש חור בגדר מירי של כדור, והתחלנו לבעוט בגדר, אני והאדם הזה,

שברנו אותה, והיו מלא אנשים מתחת לבמה שצעקנו להם "תצאו מפה, יש

מחבלים שמגיעים לפה, תעופו מפה".

שלמה אהרונישקי: אתה יודע למה הם לא יצאו משם? כי שם נהרגו הרבה מאוד, מתחת לבמה.

העד:

יכול להיות גם בשוק, גם בלחץ. אתה לא רואה את הבחוך, אולי חושבים שזה יותר מוגן. מי שהוצאנו, מי שרצה לצאת שאמרנו לו, יצא, והתחלנו לברוח ממש לכיוון עזה, וברחנו לתוך היער עצמו. לשם הגענו, זה היה מקום שנמצא כ-400 מ' מאזור המסיבה לכיוון צפונה, ושם היינו אזור 40-50 חברה, שהיינו שם מספר שעות, מ-9:15 בבוקר. כל הזמן ירי בלתי פוסק, כדורים שורקים לידינו, ואחרי איזה שעה של ירי בלתי פוסק היה רגע של הפסקה, שבו בן אדם אחד, קוראים לו רום בלפלבסקי שכרגע חטוף, רצה להשתין או לעשות סיבוב. זה היה לקראת השעה 9:45-10:00, משהו כזה. הייתה הפסקת הירי הזאת, הוא עלה וראה שתי פצועות, אמר תבואו לעזור להביא אותן לפה. משם הגענו חמישה גברים, רצנו לשם לכיוון, וראינו את שתי הפצועות, אחת קרובה ואחת רחוקה. זה היה ממש 200 מ' מהכביש, ולפני זה גם באו איתנו מאבטחים של המסיבה, אז היה להם טלפונים של חמ"לים. הקפצנו כוחות צבאיים, וגם הודיעו לנו בקשר שכל הרכבים, זאבים, ממוגנים, אמרו לנו לא להתקרב לכלום. ראינו בכביש זאבים ודודים, ולא התקרבו כי הבנו שהשתלטו עליהם. אני הלכתי לפצועה הרחוקה יותר, שקרובה יותר לכביש, בודק דופק, רואה שהיא ירויה בצוואר ואין דופק ועוזב אותה. האחרים סחבו את הפצועה הראשונה, גם היא לא הייתה בין החיים. הם חשבו שהיא פצועה, ורצו להביא אותה לחברה שהיו איתנו. אמרתי תעזבו אותה פה, כדי שלא יחטפו כל האנשים פוסט טראומה, והשארנו אותה. חזרנו שם לכל האנשים, חיכינו עוד איזה חצי שעה בערך. לקראת 11:00 ירי בלתי פוסק, כל הזמן הזה, עננות שאנחנו רואים סביבנו, בומים, RPG, הכול מהכול לידינו, ואז לקראת השעה 11:00 שמענו איזה שישה קולות בערבית ולא הבנו מה זה. מלא אנשים התחילו להיכנס לפאניקה, אחד אמר תרימו סלעים ואבנים, כל מה שיש

לכם, תתחילו להילחם. כשראיתי אותם באמת הגיעו שישה ערבים, כמה עזתים בוזזים שבאו בנגלה השנייה, וכשראיתי אותם אמרתי לכל החברה, תירגעו, אנחנו 40-50, הם שישה, אין להם נשקים וכלום. הם התחילו לקלל אותנו בערבית כמה דקות, והלכו. משם חיכינו 20-30 דקות, ולקראת השעה 11:30-11:15 הגיע אלינו מסק"ר, עשה סיבובים סביבנו, נופפנו לו והוא ראה את הסימון. לאחר כחמש דקות שהוא אבטח אותנו ועשה סיבובים, הוא התחיל להפציץ. לא יודע עם איזה דברים שהוא הפציץ. אחרי 5-10 דקות שאנחנו רק שומעים הפצצות, כל האדמה רועדת גם, אחרי שהוא בעצם סיים להפציץ-

- יהודית גריסרו: כמה הייתם שם?
- העד: לפי מה שזכור לי אזור 30-40, אבל אמרו לי שהיינו אפילו 50.
- רפי בן שטרית: באיזו שעה היה המסק"ר באוויר?
- העד: 11:15-11:30.
- שלמה אהרונישקי: זו פעם ראשונה שאתה רואה צבא?
- העד: שמעתי גם טנקים, לקראת השעה 8:00, כשהיינו בחפ"ק המשטרתית. שמענו אותו גם לאחר מכן כשהתחבאנו ביער, יריות של M-16, זה מה שהצלחתי להבדיל.
- יהודית גריסרו: אז ב-11:30 אתה רואה את המסק"ר שעושה מה שעושה, אתה מתאר שעוד קודם היה איזה ניסיון של המשטרה בהתחלה, ובין לבין?
- העד: היינו בקשר עם החמ"לים.
- יהודית גריסרו: איזה?
- העד: עם איזה חמ"ל של המסיבה עצמה, כי היו איתנו מאבטחים, והם פנו לחמ"ל צבאי כנראה. כל הזמן עשו העברות. אמרו כל פעם עוד 10-15 דקות מגיע אליהם כוח.
- יהודית גריסרו: זו רק תקשורת עם החמ"ל, והדיווחים שמגיע כוח? 0

- העד: כן, אבל אף פעם לא ראינו באמת כוח.
- איל בן ראובן: המאבטחים האלה היו עם נשק?
- העד: לא, רק השוטרים.
- רפי בן שטרית: מישהו מכם היה חמוש?
- העד: אף אחד.
- רפי בן שטרית: אז מה עושים ברגע הזה?
- העד: דיברנו עם החמ"לים, מתחבאים. היינו 300-400 מ' מהמסיבה, בתוך נקיק של נחל, ומסביבנו יש טיפה כיפות קטנות שחוסמות את שדה הראייה. היו צריכים להגיע לפחות 200 מ' מאיתנו כדי לירות.
- יהודית גריסרו: אתה יכול להגיד כמה מילים על עשרת החברים שכן יצאו? מה הם חוו?
- העד: שני חבריה שהיו איתי מספרים סיפור דומה מאוד אבל שונה, איך שהם לקחו את החוויה. כל אחד רואה את זה שונה. רוב החברים שלי שיצאו בבוקר, העשרה חברה, יותר נכון שבעה, אז יש כאלה שאוכלים על עצמם אשמה שהם השאירו אותי ואת חברים שלי שם לבד ולא יודע מה, ומאוד מצטערים על זה, ויש אנשים שכרגע בפוסט טראומה. כל אחד חווה את זה אחרת.
- יהודית גריסרו: מה שאני מנסה לשאול זה האם כשהם יצאו הדרך הייתה פנויה לגמרי?
- העד: לא. גם הם, כל אחד שמע ירי, ראה טילים מתפוצצים לידו. אבל לא חוו כמוני.
- איל בן ראובן: מה אתה יודע על אלה שנהרגו ונחטפו?
- העד: שניים נהרגו טיפה יותר דרומה לכיוון בארי, והשניים שנחטפו היו ממש בצומת של רעים בכניסה. הם נחטפו עם אלמוג מאיר ז'אן.
- שלמה אהרונישקי: הם התנתקו מהחבורה?

העד: הם היו בשיח, ארבעה לפי מה שאלמוג אומר. באחד הם ירו, ואת אלמוג, את אביתר דוד וגיא גלבוה דלל חטפו ביחד, שלושתם מאות אזור.

יהודית גריסרו: מי שנסעו לכיוון בארי נרצחו על הכביש?

העד: לא על הכביש עצמו, אבל כן, קרוב. בתוך השדה הפתוח. עד 11:30 הגיע המסק"ר, הפציץ, המשיך ליעד הבא, משם עוד פעם הפסקה, ירי, כדורים לידינו, כדורים שורקים, ושומעים עוד פעם שלושה קולות בערבית. זה היה יותר מכיוון אזור המסיבה, שם התחלתי לרוץ לאזור, לראות מה הולך שם. ניסיתי להבין בערבית מה הם אומרים, לא הבנתי באמת. הזדחלתי על איזו גבעה לנסות לראות מה יש עליהם. כל מה שראיתי זה רק עצים, לא היה לי שדה ראייה אז לא יכולתי לראות אותם. אחרי כמה דקות שהייתי שם חזרתי לכל החברה, שאלו אותי מה זה, אמרתי אין לי מושג, אולי עוד פעם עזתים בוזזים. לאחר כמה דקות, לקראת השעה 11:50, עלו שלושה אנשים משם, אחד עם RPG על הכתף. ירה עלינו, פיצוץ אדיר. יש אחת שנפצעה מרסיס ביד. עוד אחד שנרט מרסיס באף. משם התחלנו לרוץ, התפצלנו לשלוש קבוצות. אחת הלכה לאזור המסיבה, שאני יודע שנחטפו מהקבוצה הזאת, ועוד קבוצה שרצה ישירות לרעים, והקבוצה שלי שרצנו לכיוון עזה. התחילו לירות עלינו גם עם קלציים, כל מה שהיה להם שם. התחלנו לרוץ, התקשרתי לחמ"ליסטית, ואמרתי תקשיבי איפה ששלחתי לך מיקום שם ירו עלינו מחבלים וניתקתי. מרחוק ראינו שני עזתים שבזזו רכב, שכל הרכב פתוח, בגאז' פתוח, דלתות מקדימה ומאחורה. אני, ישר כשראיתי אותם, התחלתי לרוץ אחריהם, וכל הקבוצה שהייתה איתי התחילה לרוץ אחריי, והם התחילו לברוח. באותו זמן הסתכלתי על הקבוצה, אמרתי להם המחבלים עדיין מאחורינו, היה נחל שיכולנו להיכנס לתוך ולהתחבא, אז אמרתי לכולם להיכנס לנקיק נחל. משם

עומר ואני עשינו סיבוב סביב הרכב, ראינו ששיית מים, חילקנו לכולם ושתינו. לאחר מכן חזרתי חזרה לאזור, לא ממש עד לאזור אבל קרוב מאוד לאיפה שירו בנו, ובדקתי אם יש מחבלים עדיין. כשחזרתי, אחרי 5-10 דקות, לקראת השעה 12:15-12:30, אותה חמ"ליסטית התקשרה אליי, חזרתי לנזיק איפה שכולם מתחבאים, אמרה לי ניב, המחבלים לידכם, עופו משם. משם אני מסתכל על כל האנשים שנמצאים איתי, אני אומר להם שהמחבלים לידינו וצריך לעוף מפה, ומתחילים לרוץ צפונה, לכיוון עזה. מתחילים לרוץ, מחכים, ולקראת השעה 13:00 אנחנו רואים שני אנשים מרחוק מסתכלים עלינו. הם היו שני עזתים, אומרים לי בערבית ואנגלית שהם מעזה. דיברתי איתו טיפה בערבית, אמרתי לו שאני לא באמת מבין, אז עברנו לאנגלית. הוא אומר לי תקשיב, יש צלפים לכיוון עזה, הם רוצים לירות עליכם, תעופו מפה. הוא אומר תעופו לכיוון היישובים, יש שם כוחות צה"ל. אני ומתן, אלו שהגיעו לשני הערבים, אנחנו אלה שדיברנו איתם, ובפעם הראשונה לא האמנו להם. נצמדתי לבן אדם שדיבר איתנו, אמרתי לו מה אמרת? אמר לנו אותו דבר, יש צלפים מכיוון עזה, מכוונים עליכם ורוצים לירות בכם, עופו לכיוון היישובים, יש שם כוחות צה"ל. מתחילים לרוץ, סוחבים גם את הפצועה עם הרסיס ביד מ-RPG, ורואים אנשים עם מדי צה"ל מרחוק, ורואים גם את כל הקבוצה השנייה שרצה לרעים. הם היו שם עם הכוחות הצבאיים. הגענו בסופו של דבר, אלה היו כוחות ימ"ס. אני זוכר שישר גם אמרתי מי המפקד, אמרתי שם יש צלפים, שם ירו עלינו מחבלים, הכוונתי אותם טיפה מבחינת איפה לחפות. משם פינו קודם כל את הפצועים על הרכבים שהיו, ואחר כך באו רכבים אזרחיים, טנדר ועוד פרייבט קטן, שהעלינו לשם 30 ומשהו אנשים, נדחסנו. ישבנו מקדימה, אחד על השני. גם בטנדר מאחורה. ומשם פינו אותנו לתחנת דלק דור אלון, ומשם

לתחנת משטרה אופקים. שם גם לא היו לנו סוללות בטלפונים, מחפשים מקום להטעין, נכנסים שם לתוך אופקים, עדיין לא נופל האסימון שגם יש מחבלים. בתחנת משטרה לא נתנו לנו מטען, ועשינו סיבוב בתוך אופקים. פתאום אנחנו קולטים כוחות צה"ל, אני ועוד שני החברים שלי. שאלנו אם האזור בטוח, אמרו לנו שלא ולחזור לתחנת משטרה. אנחנו חוזרים, ואז לקראת השעה 15:30-16:00 אני מקבל את הבשורה מחבר שלי שאביתר דוד וגיא גלבווע דלל חטופים, ועוד שני חברים נעדרים, שהם נרצחו בדיעבד.

שלמה אהרונישקי: ממי אתה מקבל את ההודעה?

העד: שגיא סלע קוראים לו, חבר טוב מהבית.

שלמה אהרונישקי: מאיפה הוא ידע?

העד: פרסמו סרטונים של אביתר דוד כבר מ-9:00-10:00 בבוקר, הרבה סרטונים, הוא היה בין המפורסמים. הם ידעו כבר הרבה לפני, רק חיכו שאני אסיים עם כל מה שהלך שם. בתחנת משטרה זה איפה שהם מודיעים לי. אני זוכר את עצמי בבכי, נותן שם כמה אגרופים למכולה בעצבים. לקראת השעה 18:00 מפנים אותנו מתנדבים שהגיעו מפתח תקווה, והם הזעיקו סיירת גולני לשטח. משם לקחו אותנו חזרה לבתים. לקראת השעה 20:30-21:00 הגעתי הביתה, עשיתי סיבוב בין החברים וכולם, אמרתי לכולם שאני בחיים והכול טוב. משם הלכתי למילואים. זה היה היום של ה-7.10.

שלמה אהרונישקי: השניים שאמרו לך על הצלפים, מי הם היו?

העד: שני עזתים בוזזים.

שלמה אהרונישקי: היו בלי נשק, בלי כלום.

העד: אזרחים.

- שלמה אהרונישקי: הבנתי.
- איל בן ראובן: איפה אתה משרת במילואים?
- העד: 9311, שזה יותר ייעודי לצפון.
- איל בן ראובן: חזרת וישר התגייסת למילואים?
- העד: כן, ישר למילואים, הלכתי באותו יום. 1:00-2:00 בלילה הגעתי. ההורים שלי אמרו לי ניב אל תלך למילואים, תלך לפחות מחר. ואז אמרתי להם באחת בלילה, לפני זה אמרתי להם אני אחשוב על זה, ואז אמרתי לאבא שלי קח אותי, אני מעדיף לעשות מילואים, לא יכול להישאר פה ככה. עליתי צפונה, משם ירדנו דרומה ועשינו טיפה פינוי יישובים, וקצת אבטחת יישובים באזור הנגב, וחזרנו לצפון.
- שלמה אהרונישקי: מה שאתה מתאר במשך שעות רבות, פעלתם על פי הבנה שלכם בשטח, לא פגשתם אף שוטר, חייל שאמר לכם ימינה, שמאלה, תעצרו, תרדו?
- העד: לא, במקרה כשראינו את כוח הימ"ס בסוף שפינה אותנו, עד אז לא ראינו שום כוח צה"ל חוץ מהמסק"ר, ולא היה מי שיכווין אותנו לאן לברוח. אם לא היו יורים עלינו RPG אולי היינו נשארים הרבה יותר. אנחנו הגענו לכוחות צה"ל עצמם, הם לא הגיעו אלינו.
- שלמה אהרונישקי: כמה בערך הגעתם לאופקים?
- העד: מלא אנשים.
- שלמה אהרונישקי: כן? כולם מאותה קבוצה?
- העד: לא כולם מאצלי, הרבה מהמסיבה. היינו שם מלא, אזור ה-90-100 לפחות, אולי יותר.
- שלמה אהרונישקי: כשאתה הגעת למסיבה, אתה איש של מסיבות?

- העד: זו לא פעם ראשונה, הלכתי הרבה פעמים.
- שלמה אהרונישקי: היה מסודר שם? היו מאבטחים, שוטרים?
- העד: זו הייתה מסיבה מאוד מסודרת לעומת הרבה מסיבות שהייתי, מבחינת שוטרים וזה. הייתה פעם אמורה להיות מסיבה אצלי בגזרה, וידעתי שצריך לשלוח כוח צה"לי, וידעתי שגם שם אמור להיות כוח צה"לי.
- איל בן ראובן: סוגיית המסק"ר מאוד מעניינת. אתה אומר שאתה מנופף להם, ואתם קבוצה של כ-30, ולפי זה להערכתך אתה חושב שהם יורים? זאת אומרת, שהם מזהים שאלה אתם, ואז הם יורים על מחבלים באזור?
- העד: כן.
- איל בן ראובן: היה לך איזה קשר עם הטייס או משהו? אתה יודע משהו בהמשך, שהוא ראה אתכם, שזה באמת תיאור מדויק של מה שקרה? לראות מהמסק"ר למעלה בכזה מצב, שבו יש בוזזים שלבושים בבגדים אזרחיים. דרך אגב, איך הבוזזים היו לבושים? אלה שדיברו איתך.
- העד: רגיל, חלק עם ארוך. בגדים אזרחיים.
- איל בן ראובן: לא נוחיבות.
- העד: לא, אזרחיים. אבל המסק"ר ידע, אני מאמין, מקווה ומאמין, ש-15-10 דקות זה בגלל המיקום ששלחנו להם. אני מאמין שזה נכון, שלחנו הרבה מיקומים לחמ"ל, אני לפחות שלחתי לאנשים שאני מכיר, גם גורמי ביטחון, גם דרך דודים שלי שמכירים. שלחנו לכל מי שאפשר.
- איל בן ראובן: אתה ראית לאן הם יורים או שרק שמעת?
- העד: שמעתי. אזור המסיבה, אני בטוח. גם שם וגם טיפה מעבר. משם הוא אחר כך המשיך לכיוון הגדר. לפי דעתי, אני ראיתי פעם אחת בטלוויזיה מישהי שחטפו

אותה ואמרה שממש הפציצו לידה ונגמר מתישהו התחמושת, אני מאמין שזה

אותו מסק"ר כי זה היה באותן שעות.

איל בן ראובן: אתה אומר שראית טנק בשמונה בבוקר?

העד: לא שמונה, אולי אחרי.

איל בן ראובן: הוא ירה או עשה משהו?

העד: ראיתי שהוא עמד. הבנתי רק אחר כך מה הסיפור.

איל בן ראובן: ראית טנק פגוע?

העד: לא, הטנק בהתחלה נסע, גם שמענו אותו. עלה על הרבה רכבים. אחר כך פגעו

בו, נראה לי, עם איזה רימון או RPG ונעצר במקום.

שלמה אהרונישקי: אתה בקשר עם החברים שלך מאז?

העד: ברור, כולם.

שלמה אהרונישקי: אתם מקבלים איזשהו סיוע?

העד: יש לי חברים בטיפול פסיכולוגי, גם אני בטיפול פסיכולוגי. הרוב נמצאים בטיפול

פסיכולוגי. יש הרבה שיש להם פוסט טראומה. לי אין. זה תהליך.

איל בן ראובן: אתם מקבלים סיוע בעניין הזה? משלמים לכם את זה? איך זה עובד?

העד: הבנתי שעד 31-32 טיפולים של פסיכולוג אתה מקבל מהמדינה.

איל בן ראובן: אתה מקובל? אתה מטופל.

העד: אני אישית לא רציתי להיות מטופל, אז פחות רציתי את זה. לא ניסיתי את כל

הדברים. אני כרגע מטופל עם חבר של דוד שלי.

שלמה אהרונישקי: יש מישהו מהמדינה שנמצא איתך בקשר? שאתה יכול לפנות אליו, והוא מעדכן,

אתה מתעדכן?

העד: לא. יש את הקהילה עצמה של הנובה שעושים טיפה דברים, אני מקבל מהם הודעות ויודע שאני יכול לפנות אליהם, אבל לא מכיר משהו ממוסד. אני לא חיפשתי גם, האמת.

איל בן ראובן: איך החברים שלך? אתה יודע על מישהו שפנה וקיבל?

העד: יש לי שני חברים שפנו. אחד אפילו במצב שהוא לא יכול לעבוד, ועוד אחד שחזר לעבוד לאחרונה. לפי דעתי קיבלו נכות של 100% ומקבלים פיצוי די גדול. חבר שלי אמר שהוא אמור לקבל רכב או משהו, אני לא יודע איך זה עובד. ועוד חבר גם מקבל פיצויים מהמדינה, כי הוא באמת לא יכול לעבוד. וזהו. אבל לקח להם גם מלא.

שלמה אהרונישקי: טוב, עוד משהו?

העד: לא נראה לי.

שלמה אהרונישקי: קודם כל, תודה רבה. זה סיפור מדהים. באמת בתושייה כזאת הצלחתם איכשהו להימלט מהתופת.

איל בן ראובן: עזר לך שהיית מ"פ, כמפקד. גם עם בגדים אזרחיים הלכת עם דרגות שחייבו אותך לקחת אחריות.

יהודית גריסרו: אפרופו מה שאתה אומר, תוך כדי העדות שלך אמרת בלי לשים לב, הקבוצה שלי. איך לקחת עליה אחריות.

העד: הרבה אנשים היו שם בשוק. יש הרבה סיפורים. יש אנשים ביער שם שהיו בהתקפי חרדה, מתחילים ריבים אחד בין השני, וגם הרבה אנשים לא ידעו מה לעשות. ידעתי שהם צריכים מישהו שייתן להם לפחות טיפה בהירות, לדעת מה לעשות. אם לא, הם היו נשארים במקום וקופאים. אני בדרך כלל לא אוהב להיות

בראש, האמת, אבל אם צריך, אני לוקח את האחריות. אם יש אפשרות לא לקחת,

אני מעדיף לא לקחת. אבל כשצריך, אין מה לעשות, אני אקח.

יהודית גריסרו: אתה בקשר עם עוד אנשים שחוו את אותה חוויה?

העד: כן, יצא לי גם לפגוש חלק מהאנשים שהיו איתי. כל אחד באמת חווה את זה

אחרת. יש לי את שני החברים שנסעו איתי באוטו, הם זוכרים שקרו דברים

אחרים. אחד מהם, החברים שנמצאו איתי, הוא פוסט טראומטי שלא יכול לעבוד

ולא כלום. מאוד קשה להם. פתאום בן אדם מתעורר בלילה, חוטף התקף, חושב

שיש לידו מחבלים, שומר סכין לידו. כל אחד במקום אחר.

שלמה אהרונישקי: תודה רבה.

העד: בבקשה.

העד יוצא מן האולם.

נכנס העד מר יורם יהודאי, אביו של רון יהודאי ז"ל.

שלמה אהרונישקי: צהריים טובים לך.

העד: צהריים טובים.

שלמה אהרונישקי: אנחנו מודים לך שהסכמת להגיע. אנחנו בהחלט רוצים לשמוע את הסיפור שלך,

מה שאתה מכיר ויודע. אנחנו נשאל שאלות. חשוב לנו כדי להבין את התמונה

הכוללת, בעיקר בנובה, אבל גם בדברים אחרים. לפני זה רק כמה מילים עליך.

העד: קודם כל תודה לכם על המפעל הזה. שמי יורם יהודאי, אבא של רוני. רון נרצח

בנובה. אבא לעדי, 33, נועם, 31, ורון, 24, נשוי לסיגל, עוסק בעולם ה-IT, גר

ביהוד. ברשותכם, לפני שאני מתחיל בעדות שלי, אני רוצה רגע להתייחס אולי-

יהודית גריסרו: אבל לפני כן, קודם כל תודה רבה שאתה פה, אתה יכול לספר לנו קצת על רון?

העד:

בטח. רון יליד אפריל 99'. רון ספורטאי מחונן היה, התחיל בגיל 5 לשחק כדורסל, והוא נמוך, והבין מהר מאוד שזה לא יוביל אותו לשום מקום, הוא היה מוכשר מאוד במשחקי כדור, ושיחק כדורגל עד הגיוס. שחקן מחונן, עם הרבה כישרון ברגליים. ילד מדהים, שכבר מגיל צעיר היו לו תכונות מאוד כריזמטיות, מאוד מחבר בין ילדים ומשכין שלום בהפסקות בבית הספר. היה מוקף חברים תמיד. אהב מאוד גם לשחק כדורגל, גם לצפות. היה אוהד כדורגל של קבוצת בית"ר ירושלים, לא פספס משחקים. שירת שלוש וחצי שנים בחטיבה מרחבית שומרון, הרבה פעילויות בתוך שכם וביישובים עוינים מסביב. השחרור שלו היה אמור להיות בתקופת הקורונה, אבל הוא חתם קבע עוד כמה חודשים. אחרי השחרור עבד קצת וחסך לטיול. טייל קצת טיולים קטנים, ובתחילת 2023 הוא יצא עם עוד מספר חברים לעשות את הטיול הגדול בדרום אמריקה. היה שם חצי שנה. חזר בוגר יותר, מבין יותר, והיו לו תכניות. הוא רצה ללמוד מוזיקה, לתקלט במסיבות. היו לו כמה אהבות, ואחת מהן הייתה (?) קרקע. הוא נהג בכל מקום שהוא טייל בעולם להנציח על הגוף דברים ייחודיים מאותו מקום. הוא החליט שהוא גם ילמד לקרקע ויפתח סטודיו. הוא לא הספיק. הוא דיבר על זה שבועיים לפני המסיבה. לימים בת זוגו הגשימה לו את החלום והקימה סטודיו בבית. הסלוגן שלו היה you only live once, just do it. תעשה את זה כמו שאתה רוצה ואוהב. משהו שמאוד מאפיין אותו היה ששמחת החיים מדבקת. אתה תהיה בטוב, בחברים שלך או באיפה שאתה נמצא, וזה כבר ידביק את האחרים, לא צריך יותר מדי להתאמץ. אופטימיות בלתי מוסברת בכל סיטואציה, וגם באירוע עצמו. זה רון. אמרנו שהוא אוהד אדוק של בית"ר ירושלים, אז כשהוא היה בדרום אמריקה ביולי הוא התקשר ואמר לי שהוא קנה כרטיס לסלוניקי, כי בית"ר ירושלים עלו לליגה

האירופית. אמרתי לו שזה אחד המקומות היפים בעולם. הוא היה צריך לחזור באמצע אוגוסט, חזר באמצע יולי בשביל האהבה שלו. הוא היה טוטאלי במה שהוא אהב. לכן הוא חזר, נסע למשחק, וחזר חזרה, ועבד חודש וחצי עם אימא שלו בחברת ג'נרל מוטורס, כי אימא שלו מנהלת שם. זה היה חודש וחצי אינטנסיבי, שזה היה נורא קשה. וזהו. ב-7.10 הוא נסע עם עוד שני חברים בשני כלי רכב למסיבת הנובה, שממנה הוא לא שב. כל חבריו ניצלו פרט לרון, שמונה חברים.

שלמה אהרונישקי: כל החבורה ניצלה חוץ ממנו?

העד: כל החבורה ניצלה.

יהודית גריסרו: והם היו שם ביחד כל הזמן?

העד: הם היו שם באותה קנטה.

יהודית גריסרו: באותה מכולה?

העד: לא. אני אספר את הסיפור.

שלמה אהרונישקי: 6:25, אתה מתעורר בטח.

העד: כן. אבל לפני שאני אספר את הסיפור, אני רוצה להתייחס לעדות של אזולאי

שהייתה פה. אני לא יודע כמה זה קריטי, אבל חשוב לי שהנתונים יהיו נכונים. הוא

ציין בעדות שלו שסביבות 10:00-11:00 הכול נגמר בנובה. שום דבר לא נגמר

בנובה, רון נרצח ב-11:47, ואני מכיר עוד שנרצחו שם. הוא טען שבין השעה

14:00-15:00 הגיעו כוחות מסודרים. בין שתיים לשלוש לא היו שום כוחות

מסודרים, היו אנשים אקראיים בודדים שם. כוחות מסודרים הגיעו לקראת 16:30.

אני אקריא מה שכתבתי. בני רון נרצח במכולה הצהובה שהייתה ממוקמת בסמוך

לגדר המסיבה. רון נרצח בשעה 11:47, שעה מאוד מאוחרת לכל הדעות. נכנס

מחבל בודד וירה בכל הילדים בתוכה. בתוך המכולה היו 16, ארבע בנות נפצעו, שניים לא נפצעו, ונרצחו תשעה. האחד הנוסף יצא בשלב מסוים מהמכולה והתחבא מתחת לקרוואן סמוך. היו שתי מכולות אשפה אשר מוקמו בסמוך למתחם המסיבה. בין השעות 7:30-8:30 בבוקר הגיעו צעירים רבים להסתתר בהתחלה מהירי הרקטי, ולאחר מכן בשעה 8:12 כשהחל הירי לכיוון מתחם המסיבה הגיעו על שיירת המכוניות לכיוון 232. בשעה 8:30 רון, הבן שלי, הגיע למכולה ביחד עם עוד שני חברים שלו. הם הגיעו בשתי מכוניות. הם הגיעו במרחק של כמעט 20 מ' מכביש 232, שביל הכניסה והיציאה. בערך ב-8:12 היה תחילת הירי לעבר אותה שיירה שהייתה לפני 232. למזלו הטוב באותו רגע לא היה על אותו 232, אז הם נטשו את המכוניות וברחו, התפצלו לשלוש קבוצות. זוג ברח למיגונית הקטנה מאוד שהייתה שם, בערך 20 מ' מהכביש, ועלו על הרכב של בן שמעוני, הסיפור שלו ידוע. הוא הביא אותם לבאר שבע. אחד החברים ועוד שתי בנות רצו לכיוון הטנק והתחבאו שם תחילה, ולאחר מכן התחבאו בין השיחים וחולצו מאוחר יותר. רון ועוד שני חברים שלו רצו לאותו כיוון ונעצרו במכולה. אף אחד מהם לא חשב שזה יהיה לפרק זמן ארוך, כולם חשבו שהם מסתתרים כרגע מהירי ועוד כמה דקות יגיעו כוחות צה"ל, אבל זה לא מה שקרה.

שלמה אהרונישקי: אתה יודע אגב מתי הטנק הגיע לשם?

העד: כן. אחד החברים של רון צילם את הטנק על 232, ונעצר אולי 100 מ' מהיציאה הדרומית. בשעה 8:30 הוא הגיע. זה בדיוק הזמן שהם הגיעו למכולה, ואחד משני החברים של רון צילם את זה. לדעתי הוא שיתף את התמונות האלה בלייב. אני דאגתי אחר כך, באישורו כמובן, שהוא יגיע ללהב ויתן עדות ויספר כל מה שהוא יודע. שמו גלעד. כמו שאמרתי, בשעה 8:20 בערך, כמה דקות לאחר שהתחיל

הירי, הון נטש את הרכב שבו היה עם חבריו במרחק של 20 מטר מהכביש. בין המכולות היו כמה צעירים שנשארו ולא ברחו מהירי. הרבה אחרים ברחו לכל מיני כיוונים אחרים. בתוך המכולה היו 16 חבריה, בנים ובנות. בשעה 9:20, דקה לפה או לפה, הגיעו מחבלי נוח'בה לכיוון המכולה. זה היה בערך עשר דקות של תופת בחוץ. הם רצחו בחוץ את מי שהסתתרו בין שתי המכולות, המכולות היו סמוכות, במרחק 2-3 מ' ביניהן. הם בתוך המכולה שמעו הכול, ואפילו יש להם הקלטה של התופת שהייתה בחוץ, צרחות של המנוולים, המון ירי, המון אללה אכבר, המון ירי. בדיעבד ראינו את החורים מבחוץ. משום מה מחבלי הנוח'בה לא נכנסו למכולה, לא ברור למה. הם כנראה חשבו שמי האידיוט שישב בתוך המכולה ויחכה שירצחו אותו שם, אז הם הבינו כנראה שכל מי שהיה שם ברח החוצה. אני יודע על ארבעה שנרצחו מהירי הזה, אני יכול לתת לכם את השמות. ירדן בוסקילה, דניאל חבר טוב שלו. במסיבה היו ארבעה אחים ממשפחת נירלינג(?), אז בין המכולות נרצח האח גדעון, גידי, והאח אביעד שברח בערך עוד 150 מ', אח שלישי בשם יוחאי הצליח להגיע לרכב שלו ולהסתתר מתחת לספסל האחורי עם שמיכת הכלב שלו. הוא שמע הכול, כל מה שקרה בחוץ. זה סטרוס לא נורמלי. תקף אני אספר על הקשר שלנו לאחר מכן. ואחיו גדעון נרצח כמה מטרים מהרכב שלו. הם היו בקשר בטלפון, ויוחאי ביקש ממנו לעשות מאמץ להגיע לרכב, והוא אמר לו אני לא יכול, חטפתי שלושה כדורים בגב, אני לא מצליח. הוא המשיך ללוות אותו בטלפון עד שהוא הפסיק לנשום. ועוד אח אחד שהסתתר ביער שם, חפר לעצמו גומה והתחבא בתוכה.

המכולה המדוברת זו אותה מכולה שפינו אותה, ואחרי זה החזירו אותה?

יהודית גריסרו:

עבדכם הנאמן אחראי למחדל של ההחזרה לאתר.

העד:

שלמה אהרונישקי: למה מחדל?

העד: "מחדל" במרכאות. תכף אספר. טיפלנו בזה. אמרנו שבתוך המכולה היו 16. בשעה 10:15 בערך אחד החברים של רון הציץ. הדלת של המכולה הייתה סגורה, אבל עם פתח מאוד צר של בערך 40 ס"מ, שמתוך הפתח הזה נכנסו. המכולה הנוספת הייתה סגורה, אני לא יודע אם מישהו נכנס אליה. בסביבות 10:15 חבר של רון הציץ מתחת לפתח, וקלט אותו בזווית העין אחד הבוזזים, בלי נשק. הוא ניסה לתפוס אותו על מנת שלא יזעיק. כשהוא יצא החוצה הוא ראה שהמקום שורץ מחבלים, בוזזים עם רכב. בסמוך למכולה היה קרוואן של אחד מאנשי ההפקה. אותו חבר של רון, גלעד, הצליח להסתתר מתחת לקרוואן הזה, ומהרגע הזה הוא ראה כל מה שקרה מסביב. הוא ראה את הטבח מבעד לפתח בין הרכב לרצפה, ושמע את הצרחות. זה היה בשעה 10:15. יש לנו המון סרטונים שמתעדים מה שקרה בתוך המכולה בכל השעות האלה. פשוט סרטונים מטרידים, זוועתיים, בפחד שהיה לילדים האלה בתוך המכולה. בשעה 11:47 בדיוק נכנס מחבל בודד וירה בצעירים בתוך המכולה. אנחנו יודעים את הדקה המדויקת כי גלעד שהיה מתחת לקרוואן ראה את הכול, שמע את הטבח בתוך המכולה, שמע שיורים בחברים שלו. הוא תיעד את זה בהודעה לאנשים שהוא מכיר, שיגיעו דחוף כי רצחו את החברים שלו בתוך המכולה, ואם לא יגיעו אז הוא הבא בתור. נשלח ב-11:47. נכנס מחבל בודד, כנראה בוזז, לפי העדויות של מי שישב בפנים אמרו שהוא היה עם כפכפים, מכנס קצר כזה, לא נראה כמו לוחם של הנוח'בה. הוא ירה עם הבחנה או בלי הבחנה, רצח ותשעה. הבן שלי קיבל כדור בראש. הוא כנראה השני שנורה. כנראה שהוא מת מיידית, לא סבל. זו ההערכה. כל מי שנורה שם, כנראה מת מידי. במכולה היו תשעה. הייתה שני לוי,

שאיבדה את אחותה התאומה עמית לידה, שמעה את הנשימות האחרונות שלה, ואת חברה טובה שלה ענבר. שתיהן נרצחו. נועם נפצעה מאוד קשה ואיבדה את בן הזוג שלה, עמית(?) נאמן. היה לזרוב שהוא בן יחיד להוריו. היו מאיה ביטון ואלירן מזרחי שלפני שלושה ימים, ב-12.9, אימא שלהם חגגה להם מסיבת נישואים בחצר הבית. זה היום שהם היו אמורים להתחתן. הייתה ענבר פרינץ, בחורה צעירה מלאת חיים. ענבר שם טוב, שאמרתי שהיא החברה הטובה של שני ועמית. והבן שלי רון.

שלמה אהרונישקי: הוא הכיר שם מישהו?

העד: כן, היו איתו שני החברים שברחו איתו מהרכב, רז דיכטר וגלעד מרן. רז ניצל.

יהודית גריסרו: בתוך המכולה הוא נמצא?

העד: כן, הוא הצליח להיכנס מתחת לשקי אשפה. אם כדור היה עובר, היה פוגע בו. אבל הוא לא ראה אותו אז הוא לא כיוון אליו. וחבר של רון, גלעד עמרני, שיצא מהמכולה והסתתר מתחת לקרוואן.

שלמה אהרונישקי: יש לי שאלה קצת אולי חוצפנית. זו מכולה די גבוהה, נכון?

העד: בערך 2.60.

שלמה אהרונישקי: הוא טיפס?

העד: מהפתח הצר של 40 ס"מ.

רפי בן שטרית: משם הוא יורה?

העד: הוא עלה על שקי האשפה וירה. בהתחלה אמרו שזרקו רימונים. הוא נכנס פנימה וירה. כשהחזרנו את המכולה ראינו את חורי הכדורים, ואת השקעים במכולה מירי בחוץ. יש לי תיעוד מהשעה 9:17-9:23, זה תיעוד וידאו, עמית לוי צילמה את זה

מתחת לשקי האשפה. אז הצילום הוא שחור, אבל שומעים במשך שבע דקות את הטירוף שהיה בחוץ. פשוט שבע דקות זוועתיות.

יהודית גריסרו: אמרת בהתחלה שהוא הגיע עם עוד שבעה חברים שניצלו. מה הם בחרו לעשות? ספרתי, זוג חברים שלהם, הבת הייתה בחרדה נוראית ולא הייתה מוכנה להיפרד, הייתה שם מיגונית קטנה של שלושה אנשים, שבתוכה נרצחו יותר מאוחר שלושה, אבל היא הייתה בחרדה וכבר בשלב מוקדם יותר ירדה מהרכב ואמרה אנחנו מתקדמים בכביש, תאספו אותנו מהכביש. החרדה שלה הייתה מהירי הרקטי. כשהם הגיעו שם למיגונית הקטנה הזאת, אם הייתם ברעים אני מניח שהייתם, אז בצד השני של השביל, איפה שיש שם את דוכן האוכל לחיילים, בדיוק במיקום הזה. מהחרדה שלה מהירי הרקטי היא החליטה ואמרה לבן זוג שלה, לטל, שהיא לא מתכוונת להישאר בחוץ, ונכנסה למיגונית הזו. כשרון ויתר החברים שלו נטשו לכיוון דרום, לכיוון המכולה, הם שמעו את ירי המקלעים והטנדרים של הנוח'בות שהגיעו לכניסה. למזלם עבר שם בן שמעוני עם הרכב שלו, הם לא מכירים אותו, הם עלו לרכב ונסעו. הוא טוען שהם נסעו מערבית בשטח, סמוך לגדר הגבול, והגיעו לבאר שבע. זאת אומרת הם לא נסעו מזרחה לתופת, אלא מערבה, וככה הצליחו להינצל. אני שמעתי על הרבה שמה שהציל אותם זה שהם ברחו מערבה. אני לא יודע אם במכוון או לא. אבל אם התופת פה, אז אני אברח לפה, והצליחו לברוח ככה. כמו שאמרתי, עוד חבר אחד של רון, עם עוד שתי בנות שהיו איתם, ברח לשטח המסיבה. השביל הזה נמצא צפונית למסיבה, אז הם ברחו דרומה על כביש 232 מתוך שטח המסיבה והגיעו לטנק. ולאחר מכן הם נטשו את הטנק והתחבאו בין השיחים. זה מה שהציל אותם, למרות שבתוך השיחים ראו הרבה זוועות. ראו שרוצחים לידם, ראו שמתקרבים

העד:

אליהם. אוהד, אריאל ושני. רון עם שני החברים שלו הגיעו למכולה. בהתחלה היו בין שתי המכולות, ומיד הם נכנסו לתוך המכולה, זה היה ב-8:30. הם ברחו מהירי לכיוון השיירה בשעה 8:12. ב-8:20 הם ברחו מהרכבים, והיו שם עוד כמה דקות. יש לי סרטון שמתעד אותם יורדים מהמכוניות, ב-8:21 או משהו כזה, ובין 8:23 זה הזמן שרצו לכיוון המכונה והגיע בדיוק ב-8:30. יש לי סרטון שמתעד את זה מתוך מצלמת רכב של מישהו. במשך כל הזמן שהם היו במכולה יש לי תיעוד בהודעות וואטסאפ, רון והחברים שלו דיווחו לכוחות ביטחון שהם הכירו, חברים שלא היו במסיבה הקימו איזשהו חפ"ק בבית. אני לא ידעתי עליו, רק בדיעבד. ידעתי עליו מהתכתבויות הוואטסאפ בקבוצה של החברים, והם דיווחו.

רפי בן שטרית: למי הם מדווחים?

הם מדווחים ביניהם, ואני יודע שחבר של רון דיווח דרך המשפחה שלו לסמח"ט בנימין, שהוא קרוב משפחה של אחד החברים. זה כנראה גם יכול להסביר את מה שקרה יותר מאוחר עם הצוות של המג"ד אטיאס וסיירת גולני. אני מכיר את הפרטים כי חקרתי אותם. הם דיווחו לחברים שלהם במג"ב, הם דיווחו והכול מתועד בהודעות הוואטסאפ של רון. רון התכתב איתנו עד השעה 11:39. אנחנו לא הבנו את גודל האסון, לנו הוא מדווח שיש להם מקום מסתור טוב, שכוחות הביטחון אוטוטו מגיעים.

שלמה אהרונישקי: עד איזו שעה הוא דיווח לכם?

העד: עד 11:39, אז הייתה ההודעה האחרונה אלינו. כתבנו לו שאנחנו לא יודעים, אין לנו שום הנחיה חכמה. כתבתי לו רון אני סומך עליך, עברת לא מעט, גם בשירות הצבאי. אני סומך על שיקול הדעת שלך, תעשה מה שאתה חושב לנכון, ואם זה להישאר במכולה, תישאר במכולה, ואם זה לברוח משם, אז תברח, אבל שיקול

הדעת הוא שלך כי אין לי איך לעזור לך אפילו. הוא ענה לי ב-11:39 "יהיה בסדר, אוהב" עם לב צהוב ו"אנחנו נתעדכן". 11:54 הוא כבר לא היה. בדיעבד הוא ניסה לשמור עלינו, לא לספר לנו את האמת. מכיוון שאני אספתי את המידע על המכולה, אני אספר עליה תכף. אני ראיתי את ההתכתבויות של כל מי שהיה במכולה עם המשפחות, באותה דקה האחרים כתבו למשפחות שהם אוטוטו מתים, כשרון כתב "יהיה בסדר, אנחנו נתעדכן, יש פה כוחות מסביב, אל תדאגו". אפשר לומר שאיבדנו את רון בלייב, בשידור חי. אמרתי לכם שבנוסף לרון יש לנו עוד שני ילדים גדולים. עדי בן 33 ונועם בת 31. שניהם היו בחו"ל, עדי במסגרת העבודה שלו בגרמניה, ונועם הייתה בחופשה בסרי לנקה. עדי ידע מההודעות מה קורה, הוא הבין. הוא התחיל לדאוג לכרטיסי טיסה לו ולאחותו חזרה. עדי חזר ביום ראשון בערב, ונועם חזרה ביום שני בערב. גם שניהם היו בקשר איתו, וגם שניהם איבדו אותו בלייב. מאז שניהם לא חזרו לחיים. נועם אדריכלית במקצועה, ניסתה לחזור לעבודה במשך כמה ימים. בכל יום הייתה שיחה "אבא אני לא מסוגלת". אני הפצרתי בה שתעזוב, שתעשה מה שהיא חושבת שטוב לה, שתטפל בעצמה, ומאז 12 חודשים היא מטפלת בעצמה. נסעה קצת להודו להתרפא, צריכה לחזור ביום שלישי. עדי זנח את הפעילות שלו שהוא התחיל לבנות בגרמניה ונשאר בארץ איתנו. כנראה שהיה חרד לנו. אני יודע שבשעה 11:32 בדיוק חלפו שלושה דודים, שלושה חפ"קים, בצומת רעים. את המידע הזה אני יודע מלהב 433. מדרום לצפון. ב-11:35 הם כבר היו ליד הטנק, ופרקו רגלית מהדודים שם. הם חיסלו הרבה מחבלים בדרך, ואנחנו מדברים על כוח של גבעתי עם המג"ד אטיאס ועם המ"פ סרן אביחי מולה(?). הם דרך היער חיסלו לא מעט מחבלים, והתקרבו לאט לאט למכולה. לימים אני פגשתי גם את אחד החיילים

שהיה בצוות של התשעה, הוא היה אצלנו בבית. דיברנו. הוא אמר שהם קיבלו הנחיה לא לירות לתוך המכולה כי יש בה אנשים שלנו.

שלמה אהרונישקי: באיזו שעה זה היה?

העד: הם הגיעו ב-11:35 לטנק על הכביש בין רעים לבארי. זה טיפה דרומית לשטח

המסיבה. תשעה חיילים, לוחמים, התקדמו לאט לאט מהרגע שהם פרקו. אני מניח שהם הגיעו למכולה בסביבות 12:15. זה גם לפי ההתכתבויות של קבוצת החברים של רון, ביניהם, כי אחד החברים של רון כתב לחברים ב-12:15 "רון מת". הם המשיכו להילחם שם, והצילו את הפצועים ואת החיים, וגם את יוחאי ריבלין(?) שהיה בתוך הרכב וגם את גלעד שהתחבא מתחת לקרוואן, ויחד איתם עם הפרמדיק גייסו אותם לעבור שם ולהציל חיים. זאת אומרת, אותם שני ילדים צעירים, יוחאי וגלעד, הצטרפו ללוחמים וראו שם את הזוועות הכי נוראיות שאפשר. אחר כך, כשהם הלכו לבקש טיפול, אמרו להם לכו לפסיכיאטר ותוכיחו שאתם לא בסדר, שזה אבסורד. יש המון ניצולים, יש ניצולים שיצאו בבוקר ולא ראו שום דבר ממש, ויש ניצולים שרצו קילומטרים ולא היו בתופת, אבל יש ניצולים שנשארו בשטח עד 14:30. ניצול כזה הוא ניצול שואה. אסור לבקש ממנו להביא חו"ד פסיכיאטרית, אין דבר כזה. אני מכיר את הניצולים האלה, הם ישבו אצלי בבית, חברים של רון. חשוב לציין ששלושת החפ"קים האלה של שקד גבעתי זה לא איזה כוח שראש אגף מבצעים אמר להם אתם עוזבים הכול ויוצאים לשם. זו הייתה יוזמה פרטית שלהם.

רפי בן שטרית: איפה הם היו?

העד: הם היו בתלמונד, עשו שם בט"ש.

רפי בן שטרית: זה בשומרון.

העד: נכון.

רפי בן שטרית: יוזמה פרטית של המג"ד?

העד: של המג"ד, לקחת שלושה נמ"רים, שלושה חפ"קים ולרדת לשם. סרן אביחי גולן, אני מכיר אותו. דיברתי איתו כמה פעמים. כל פעם קיבלתי את אותה גרסה. עכשיו, אני אומר, הבן שלי רון שירת בחטמ"ר שומרון, הוא סיפר לנו סיפורים מהצבא, אני יודע שבכל יחידה כזו יש זאבים ויש דודים, וכולם ממוגני ירי, ובכל חטיבה מרחבית כזו יש כל שלושה חודשים סיירת גולני, גבעתי, צנחנים לא משנה. מגיעים לשלושה חודשי בט"ש. אני מניח שבכל החטמ"רים בשומרון וביהודה היו כאלה צוותים. היו עוד כמה כאלה שהיו מקבלים הנחיות למטה, לא לנטוש לגמרי, להשאיר צוות אחד, ואת כל הכוחות להוריד למטה. אם היו נכנסים זאבים לתוך השטח היינו מצליחים להציל עשרות, אפילו מאות. אני מכיר את הרכבים האלה, הייתי אצל רון בבסיס, ראיתי את הדבר המפלצתי הזה. אבל אם מישהו פה הייתה לו תושייה, והאנשים האלה צריכים ביום מן הימים לקבל צל"ש, והם הצילו עשרות. נכון, הם הגיעו באיחור, אבל צריך להצדיע להם שהם הגיעו. היה ואקום ולא היה אף אחד שיפקד על הכוחות, אז כנראה שיוזמות פרטיות היו צריכות להיות קצת יותר. שאלתי אותם למה לא הגעתם ישירות למכולה, הם אמרו לי שהם ראו המון מחבלים וחששו שהם מתחבאים בתוך תאי השירותים, שהיו לפני המכולות. הם פשוט פתחו את תאי השירותים ומתוך התאים נפלו עליהם גופות. אחרי שהם טיהרו את אזור המסיבה ותאי השירותים הם התקדמו לכיוון המכולה. מאוחר מדי היה שם. אמרתי שבערך בשעה 15:00, כמו שאמר השוטר אזולאי, שכבר היו כוחות בשטח. בשעה 15:18 הגיע אביה של ענבר שם טוב לשטח. הוא הגיע עם אקדח, עם הרכב הפרטי שלו, נתנו לו להיכנס, ואז ליוו

אותו ארבעה חיילים עם רכב ממוגן ירי. הוא ניסה להיכנס למכולה, הוא בא מהצד האחורי, וטיפס על הסולם. הם הורידו אותו מהסולם ואמרו אתה לא יכול להיכנס, כנראה הם ידעו מה שהוא יראה שם, את הבת שלו ללא רוח חיים. הם אמרו לו שהם חוששים שהמכולה ממולכדת. שאלתי אותו אם הוא ראה חיילים, הוא אומר לי לא היה צבא, לא היו שום כוחות. היו חיילים בודדים. הוא אומר לי הייתי עם ארבעה שליוו אותי בגיפ ועוד שניים שהסתובבו בשטח. הכוחות היחידים, החיילים האמיתיים שהגיעו, אלה הצוות של אביחי מולה והמגי"ד אטיאס. הם היו עד השעה 14:00, בסביבות 14:00 הם נסעו לרעים, אותו כוח של אביחי מולה והמגי"ד אטיאס, כשהם כבר פחות או יותר טיהרו את שטח המסיבה, וברעים אמרו להם שהצבא מסתדר, והם המשיכו לכיסופים, ובכיסופים אחד החיילים נפצע, ואביחי מולה חטף רימון. לימים הודיעו לו שהוא איבד את שתי הכליות, הוא קיבל השתלת כליות, אני בקשר איתו. זה הסיפור של שלושת החפ"קים. אני יודע שבערך ב-14:30 רק פינו את הפצועים ואת החיים מתוך שטח הנובה, אחרי שהצוות של שקד גבעתי טיהרו את השטח. גלעד ורז, החברים של רון, סיפרו לי שב-14:30 בערך פינו אותם.

שלמה אהרונישקי: רגע, אתה אמרת שאבא של הבחורה הגיע בסביבות 15:18, אתה טוען שהוא לא ראה חיילים.

העד: בודדים, לא כוחות.

שלמה אהרונישקי: הבנתי.

העד: הארבעה שהיו איתו, והוא אמר עוד בודדים הסתובבו בשטח.

שלמה אהרונישקי: שוטרים הוא ראה?

העד: אני לא יודע. לא שאלתי.

שלמה אהרונישקי: טוב.

העד: אם זה השוטרים של המסיבה, לדעתי כבר לא היו שם. הוא אמר שהוא ראה הרבה כוחות בכניסה עם נשקים, והם לא נכנסים פנימה. כולם אמרו לו אנחנו מציעים לך לא להיכנס פנימה, גם שוטרים עם נשקים וגם הרבה חיילים, שנמצאים בנקודות החיץ אבל לא נכנסו פנימה. אנחנו לא הצלחנו לקבל שום מידע מתי חולצה הגופה של רון ויתר החברים שנרצחו שם. אף אחד לא הצליח למסור לנו את המידע לגבי זה. אמרו לנו שרק באותו לילה זק"א הגיעו, ואולי זה היה למחרת. אנחנו לא יודעים. שאלתי אם נלקחו קליעים מתוך המכולה, ושאלו אותי למה אני צריך. אמרתי לכל קליע יש פרופיל בליסטי, אני רוצה לדעת אם מי שרצח את הילד שלי ברח לעזה או לא בחיים, חוסל, או שהוא שבוי. אני רוצה לדעת, לסגור מעגל. פעולות טרור בדרך כלל זה ככה. אני לא יודע אם המחבל שרצח את הבן שלי בחיים בעזה, נהנה מהכסף שגנב ובזז מהמכוניות, או שבוי אצלנו, אני לא יודע. אמרו לי זה משהו שכמעט בלתי אפשרי לעשות. במדינות עולם שלישי בלתי אפשרי לעשות, לא אצלנו. אנחנו אלופי עולם בטכנולוגיה.

שלמה אהרונישקי: אתם חיפשתם אותו?

העד: אני אספר. אמרו לנו שאנחנו נפגעי פעולת טרור, ואנחנו בתוך הקטגוריה הזו. אני חי פה, ואנחנו רוויי פעולות טרור. כשקורית פעולת טרור במדינת ישראל מיד מגיעים כוחות הביטחון וכוחות הצלה, רודפים אחרי המחבל, סוגרים מעגל. לא הגיעו לא כוחות הצלה ולא כוחות ביטחון, ואני יודע על הרבה שלא שרדו כי איבדו דם. כל החיים שלי אני אחיה בתחושה שאני לא אדע אם הוא חי, אם הוא שבוי, וזה לא רק אני. זה כל 400 ומשהו המשפחות במסיבה, וזה כל יתר המשפחות בקיבוצים. בשעה 11:54, כשרון כבר לא ענה לנו, אשתי נכנסה לחדרה, סיגל. היא

הייתה לבד בבית, רק אני והיא היינו בבית, הזמנתי מד"א. הם הגיעו ונתנו לה מה שנתנו, קצת התאוששה, ואמרתי לה אני נוסע. היא אמרה אני לא נשארתי בבית, אני באה אתך. אז או ששנינו נוסעים או ששנינו נשארים. נסענו דרומה. שמתי רעים בווייז, הייתי נאיבי. אני מגיע לדרום ואני מבין שאין סיכוי שאני אגיע לאנשהו עם הווייז, כי הוא התחיל להוביל אותי לרהט ולבאר שבע. עצרנו באסותא כדי לנסות לראות, אולי רון נפצע והגיע כאנונימי. הוא השאיר את כל הפרטים המזהים שלו ברכב, רק הטלפון היה עליו. באסותא קיבלו אותנו יפה, ניסו לסייע לנו. בדקו אינפורמציה מול סורוקה ומול ברזילי. קודם כל הבנו שאין להם שום מידע על אנונימי שהגיע פצוע שעונה על התיאור הפיזי של רון מבחינת פנים. היינו שם בערך שעתיים. אני אספר מה שהיה לפני שנסענו לאסותא. בדרך עברנו במשטרת מסובים. אמרנו משטרה, זה היה בסביבות 12:00 בצהריים, ואמרנו שאנחנו רוצים לדווח שהבן שלנו נעדר, ואנחנו יודעים שהיה אירוע בדרום ואולי יצליחו לסייע לנו או לחבר אותנו. נכנסנו למשטרת מסובים, כולם שוטרים בחוץ משועממים עם נשק ארוך, וביקשנו להגיש טופס תלונה על היעדרות. אמרו לנו שהקצינה התורנית כרגע עסוקה ותכף תצא. בינתיים מילאנו את הפרטים, בערך לאחר חצי שעה הקצינה התורנית יצאה ודיברה איתנו. סיפרנו לה שהבן שלנו במסיבה בדרום, ברעים, והוא נעדר. אז היא שאלה אותנו על איזו מסיבה אנחנו מדברים, כי לא ידעו על שום מסיבה. אני מניח שאפשר למצוא מי אותה קצינה ולמצוא את הפרטים של התלונה. אמרתי לה את יודעת שהיה אירוע בדרום, והיא אמרה זה לא באחריותנו, אתם צריכים לנסוע למשטרת שדרות או אופקים, ושם תגישו את התלונה ויטפלו בכם. בדיעבד הבנו שבשעה הזו משטרת שדרות נכבשה על ידי הנוח'בות, אבל היא לא ידעה מזה. אמרתי לסיגל שכנראה מזה לא

תצא הישועה, ומשם נסענו לאסותא. כשלא הצלחנו להגיע לשום מידע, חזרנו חזרה הביתה, ובדרך קיבלנו טלפון מאחד החברים של רון שלא היה במסיבה. הוא שאל אותנו, זה היה בסביבות 17:00-18:00, אם אנחנו יודעים משהו או אם באו והודיעו לנו משהו. אמרנו לו שאנחנו לא יודעים כלום. הוא אמר אני רק יודע שרון נורה. איך אתה יודע? הוא אומר זו האינפורמציה שקיבלנו, ירו בו, ואנחנו לא יודעים יותר. הוא אמר שהוא לא יודע באיזה מצב הוא, ולכן שאל אם אנחנו יודעים משהו. בכל זאת המשכנו לתל השומר.

יהודית גריסרו: היום אתה יודע ממי הוא ידע?

העד: כן, בשעה 12:15-12:30 רז שהיה עם רון במכולה כתב בקבוצת החברים "רון מת". נסענו לתל השומר, ראינו את הכאוס שם, כל הפרוזדורים היו מלאים במיטות לתרומות דם. הבנו שפצועים לא הגיעו לתל השומר, אבל היה שם צוות של עובדות סוציאליות שקיבלו אותנו ממש יפה, ונתנו לסיגל קצת חומרי הרגעה, ובאמת ניסו לסייע לנו. נתנו תמונת פנים של רון, והם פשוט בדקו שם שתי וערב בכל מה שרק אפשר לבדוק, מול כל המידעים שהגיעו מכל מקום, והודיעו לנו שהם לא מוצאים שום מידע לגבי מישהו שדומה לרון שהגיע לבתי החולים. יותר מאוחר הודיעו לנו שנפתח חמ"ל באירפורט סיטי של להב 433 להגיע לתת דגימות דני"א, הגעתי לשם להגיש טופס תלונה על היעדרות, ומסרנו גרביים של רון ושיערות מהמיטה שלו. עדי, הבן שלי הגדול, כבר ידע והוא רמז לי. הוא אמר לי אבא, רון לא בחיים, אבל אל תגיד לאימא עד שאני חוזר. סיגל המשיכה להתעקש ושלחה הודעות לאחד הניצולים, החבר של רון, וגם בבוקר מאוד מוקדם. בתשע בבוקר הוא שלח לה הודעת וואטסאפ "מצטער, אני הצלחתי להסתתר מתחת לשקי האשפה, רון לא הספיק". פה הבנו שרון לא בחיים.

- יהודית גריסרו: זו הדרך שקיבלתם את ההודעה?
- העד: זו הדרך שידענו. את ההודעה קיבלנו שישה ימים לאחר מכן, ביום שישי בערב הגיעו אלינו שישה קצינים של פיקוד העורף להודיע לנו מה שכבר ידענו.
- יהודית גריסרו: ואתם מיום ראשון עד יום שישי יודעים, כשהצוותים המקצועיים עוד לא מגיעים. אתם מנסים לדבר איתם ולהגיד מה אתם יודעים?
- העד: הבן שלי נסע לשורה לחפש, הבן הגדול שחזר בינתיים מגרמניה. הוא הסתובב שם, הכניסו אותו, והם עברו על הרשימות. כמובן שפיזית לא נתנו לו להסתכל. הוא היה שם כמעט יום שלם. הוא לא מצא שום אזכור לרון ברשימות, והיו פרסומים בעיתונים כל יום על נעדרים. עד יום חמישי בצהריים רון היה בין הנעדרים. ביום חמישי רון הוסר מרשימת הנעדרים בעיתון. לא יודע, נתן לי תקווה שאולי יודעים שהוא חטוף. שאלתי את החברים, התחננתי, "יש מצב שהוא חטוף?", ואחד החברים של רון, זה שהתחבא מתחת לקרוואן אמר "אני הייתי שם עד מאוחר, מהמכולה לא חטפו אף אחד".
- יהודית גריסרו: הצלחתם לבדוק, אני לא יודעת איך לשאול את זה, משהו מהרגע שנמצאו הגופות ועד שהודיעו לכם? משהו על הטיפול הזה?
- העד: שום דבר. ציינתי, אין לי מושג אפילו מתי פינו את הגופה של רון. אין לי מושג. גם לזק"א. וגם ללהב. הם אמרו לנו "לא היו תיעודים". לא היה שום תיעוד את מי אספו, מתי ומאיפה. יש משפחות שאין להן מושג מאיפה אספו, יש משפחות שאין להן מושג איפה הילד או הבן או הבת נורו, האם הם נורו, האם זה היה מרימון, או מרסיס, באיזו שעה זה היה. אני אומר למזלנו הטוב או הרע, אנחנו יודעים. אנחנו יודעים שעה מדויקת, אנחנו יודעים מיקום מדויק, אנחנו יודעים את הנסיבות. אני לא יודע מה קרה ברגעים האחרונים של רון, אני לא יודע אם הוא ראה את

המחבל, אם הוא היה מבוהל. הם היו שם חמש שעות כמעט, בלי מים, בשמש הקופחת. מכולה שפתוחה מלמעלה, לא סגורה, אין לה גג. זה היה יום חם מאוד, ובדיעבד הם סיפרו שהם היו מאוד צמאים, הניצולים. אפילו לפתוח ולראות אם יש אולי שאריות של מים לשתות. זה שמעתי מיתר הניצולים. אז אנחנו לא ידענו שום דבר, ועד הרגע הזה אנחנו לא יודעים.

שלמה אהרונישקי: יש לכם כתובת?

העד: כן, להב 433. אבל להב קיבלו את האחריות על האירוע לדעתי לא מהיום הראשון.

שלמה אהרונישקי: לא, אבל רשויות אחרות, ביטוח לאומי, עובדות סוציאליות. יש לך למי לפנות? אם יש לך בעיה.

העד: כרגע כן. לדעתי, זה גם משהו שהתייחסתי אליו בעדות שלי, החליטו שביטוח

לאומי הוא הגורם המתכלל. אבל עם כל הרצון הטוב שלהם, לדעתי אין להם את היכולת לעשות את זה בצורה הזו. אם ניקח למשל את משרד הביטחון, הוא עובד בשיטה שלכל משפחה יש קצין נפגעים. יכול להיות שזה מודל טוב, אבל המודל הזה לא קיים באזרחות. לזכותו של ביטוח לאומי יאמר שהם הגוף היחיד שעוד איכשהו תפקד בתוך כל הכאוס, כבר בשבעה הגיעו שתי עובדות סוציאליות, דיברו איתנו, אחת אחראית איבה ואחת אחראית שיקום. דיברנו על זה אחר כך עם מנהלי ביטוח לאומי, אני חושב שמשפחות צריכות לקבל גורם אחד שירכז את כל הטיפול, לא שניים. הם מנסים לעשות את זה. לפעמים זה מצליח, לפעמים פחות, אבל הם עוד מנסים. הם הגוף היחיד שעוד מנסה. עליתי לא אחת לדיונים בוועדות הכנסת השונות, גם לדבר על הדבר הזה, גם על הנושא של זכויות אחים. היום ההורים השכולים נחשבים לנפגעי פעולות איבה, האחים לא. ההורים במקור מקבלים שני טיפולים בשבוע, אחד אלטרנטיבי ואחד פסיכולוגי נפשי, ולאחים

מגיע אחד בפרק זמן מוגבל. זה לא ביטוח לאומי מחליט את זה, זה חקיקה. הם היו נותנים הרבה יותר אם רק היו מאפשרים להם. זה המאבק שלנו, הצלחנו לדאוג לזה שההורים יקבלו שלושה טיפולים והאחים שניים, אבל אצל האחים זה עדיין מוגבל. הודיעו שב-1.1.2025 זה ייפסק, זה בפתח. כמו שאמרתי, גם אנחנו וגם האחים של רון איבדנו אותו בלייב. האחים לא פחות טראומטיים מההורים, האחים לא פחות נפגעי פעולות איבה מההורים. אף אחד למעלה לא מבין את זה, אף אחד לא מנסה לעשות עם זה שום דבר.

שלמה אהרונישקי: אתם מנסים לקדם את זה איכשהו?

העד: אנחנו מנסים לקדם את זה גם בחקיקה, עם חברת הכנסת קארין אלהרר, היא מאוד איתנו. אני יודע שהיו כמה דיונים בוועדת חוקה חוק ומשפט עם חבר הכנסת קרויזר. אין לי מושג איפה זה עומד. אנחנו בפגרה עדיין, אני חושב. לא?

שלמה אהרונישקי: אנחנו לא, הכנסת.

העד: המדינה כבר 12 חודשים בפגרה. הם, הכנסת, גם בפגרה. השתתפתי בדיון אחד אצל חבר הכנסת מיקי לוי בוועדה לביקורת המדינה. הוועדה דנה בעיקר בזכויות הניצולים. אני הצלחתי להגיע לוועדה ולדבר שם. אני יודע שמיקי לוי אמר שמשרד מבקר המדינה יקדיש פרק למחדלי הטיפול במשפחות השכולות, בהורים, באחים. לא יודע כמה כוח יש לוועדות האלה לקדם דברים. מי שיכול לקדם זה שר האוצר. כרגע אני לא רואה שום דבר. כמו שזה נראה, כבר ב-8.10 היה צריך לבוא ראש הממשלה או מישהו מטעמו ולהגיד "האירוע הזה הקורונה זה כלום לידו", ואם בקורונה שמנו גוף מתכלל או פרויקטור, פה היה צריך להיות פרויקטור או מתכלל עם אנשי מקצוע והוא היה אמור לתכלל את הכול, את המידע להורים, את הטיפול באחים ובאחיות, בניצולים, במעגל לא רוצה לקרוא לזה השני של המשפחות,

סבים, סבתות, בני זוג. לטפל בכל מה שקשור לאירוע הזה, ולא היה גורם כזה. מאז ביטוח לאומי מנסה לעשות מה שהוא יכול, ומשטרת ישראל מנסה לעשות את מה שהיא יכולה במסגרת המגבלות, ובתוך הוואקום הזה קמו הרבה ארגונים וולונטריים שהחליטו לקחת את האחריות לידיים ולטפל במשפחות. אני מדבר על מרחבי מרפא פרטיים שקמו, שעד היום אנחנו הולכים למרחבים האלה שמתקצבים מתרומות. יש אחד כזה ברשפון, ויש אחד ב(?) שהוא בחצר של משפחה בכלל. הייתי רוצה לספר על דברים שנעשו על ידי. מיד לאחר השלושים בערך הגענו לרעים, וחיפשתי את המכולה. לא מצאתי אותה. שאלתי את צה"ל ואת ההפקה של הנובה אם מישהו יודעי איפה המכולה, שנרצחו בה תשעה אנשים. לא יכול להיות שהיא מסתובבת באיזשהו מקום. יכול להיות שצה"ל לקחו אותה באחד המחסנים לתקומה. גם בתקומה היא לא הייתה, והתחלתי לברר. בזכותם של להב 433 הם הצליחו לאתר לי את הקבלן שהוא הבעלים של המכולה. בהתחלה נבהלתי שאני הולך לפגוש את המכולה הארורה הזו. לקח לי כמה ימים, התעשתתי והתקשרתי אליו. תיארתי לו אותה, היו לי סימנים מזוהים. הוא אמר לי שזו המכולה שלו, ויומיים לאחר האירוע מצה"ל הודיעו לו להגיע ולקחת אותה. אני מניח שהם שטפו אותה טוב טוב. הוא לקח אותה. הוא טען שהוא לא יודע מה קרה בתוך המכולה. אני רוצה להאמין לו. המכולה המשיכה לשמש מכולת אשפה במקומות אחרים, אותה מכולה שנרצחו בה תשעה ילדים. אני לקחתי את המכולה הזו ורכשתי אותה ממנו, והחלטתי שאת המכולה הזו אני מחזיר להיות אנדרטה במתחם הנובה. חברתי לאמן שיעזור לי בדבר הזה, וב-7 באוגוסט, בדיוק עשרה חודשים מאז אותו יום ארוך, החזרנו את המכולה לאותה נקודה, כשבתוך המכולה עשינו שלט לכל נרצח עם הסיפור שלו, ואת כל

התכתבויות הוואטסאפ שהיו לו באותו יום עם כל מי שהיה לו. זה מצמרר, לעבור ולראות הודעה-הודעה, שאחד הבנים אומר להורים שלו "תתפללו עליי" ואחת כותבת להורים שלה בשעה 11:39 "אם לא מגיעים עוד כמה דקות אנחנו נמות". זה הסגנון של ההודעות, אני מזמין אתכם להגיע לשם ולראות את המכולה מקרוב. זה המונומנט היחיד מהמסיבה. הכול לא קיים שם.

שלמה אהרונישקי: הכול על הכתפיים שלך, יוזמה שלך.

העד: יוזמה שלי, כסף שלי, ושל האמן ביחד. זו משימת חיים.

שלמה אהרונישקי: כל הכבוד לך.

העד: המכולה היום שם. אני רוצה לומר לזכותם של קק"ל שהם הבינו מהר מאוד שהדבר הזה צריך להישאר שם כמונומנט. אני אספר תכף מה קרה אחר כך. יום למחרת רשות מקרקעי ישראל שמו לנו דוח על המכולה, צו פינוי. זה עשה רעש תקשורתי מאוד גדול. זה היה טוב, אני מברך על הצעד הזה. זה עשה רעש תקשורתי מאוד גדול, הגענו לפגישה עם בכירים בקק"ל שהודיעו לנו חד משמעית שהמכולה לא תתפנה. ולא רק זה, הם החליטו להפוך את האתר הזה לאתר מנהל. זאת אומרת, המכולה הייתה game changer. קצת הפריע על כל מיזמי ההנצחה שעשו ההורים שם, אבל אי אפשר לבוא לאף אחד בטענות חוץ מהמדינה, ש-11 חודשים אין תכנית מה הולך להיות שם, אז אי אפשר להתלונן להורים שעשו מיזמים פרטיים. מיזם המכולה הוא אחר, כי הוא מחזיר פריט אותנטי מהמסיבה. ומאז אנחנו ביחד עם קק"ל, שבאמת יוצאים מגדרם לסייע לנו. היום כבר עלו הדחפורים שם למקום כדי לעשות שבילים, שירותים, לעשות את המקום ראוי למבקרים, והבטיחו לנו שעד ה-7.10. המקום יהיה ראוי. אני אספר עוד משהו. כבר תקופה ארוכה שמסתובבת בתקשורת הסאגה של טקס. היום של

ה-7.10 הוא יום אבל לאומי. ראוי שיהיה טקס לזכרם של 1,204 שנרצחו באותו יום. יש גם חטופים. הייתה מי שאמרה שיהיה טקס מוקלט, בלי קהל. מה הטעם בזה אין לי מושג. משפחות צריכות להיות בטקס כזה. אולי לא כולן. נציגים. ואז קמה אלטרנטיבה, שאני מאוד מאוד מברך עליה, אבל זה טקס בפארק הירקון, עם כל הכבוד ליוזמים. כל הכבוד שמרימים דבר כזה בפארק הירקון. אני באופן אישי לא איבדתי שם שום דבר, זה פארק למופעי רוק. אבל כנראה שזה מה שהם היו יכולים לעשות, ובאמת אני מצדיע על זה. אני לא רואה אף אחד שמדבר על טקס ראוי באתר רעים. ביום שהודיעו לנו שאנחנו "רעשי רקע" ואנחנו מיעוט ולא מתייחסים למה שאנחנו אומרים, מבחינתי נפל דבר, והחלטתי שאני מקים את האירוע ברעים. ישבתי, כתבתי כמה מילים בטקסט, שלחתי את זה לכל המשפחות בקהילת הנובה, קהילת המשפחות השכולות. "להודיעכם, ב-7.10 אני היוזם, וכרגע יש איתי צוות שמלווה אותי, ואנחנו הולכים להקים התייחדות של המשפחות, ואנחנו נקיים שני טקסים מרכזיים שם באותו יום. טקס אחד יהיה ב-6:29 בבוקר, הדקה שבה הופסקה המסיבה. אנחנו נשלב את זה עם הטראק האחרון של המסיבה, וטקס נוסף מרכזי יהיה ב-11:47, הדקה שבה נכנס המחבל למכולה, ויהיה עוד אירוע התייחדות ב-11:23, הרגע שבו ה-RPG פגע באמבולנס". כמובן שכל זה מכספים פרטיים ויוזמה פרטית. זה מה שהולך להיות ב-7.10, ואנחנו כבר יודעים על הורים שהולכים להגיע. ישבנו עם אוגדת עזה ועם קק"ל על הדבר הזה, וקיבלנו את אישורם גם מבחינת אבטחה וגם מבחינת לקיים את זה מטעם קק"ל.

שלמה אהרונישקי: יש לך משהו להוסיף?

העד:

אני טוען שמחדלי הממשלה לא נגמרו ב-7.10. הם המשיכו, ואם היה גורם מתכלל, אז הייתה יורדת הוראה לכל משרדי הממשלה להתנהג כראוי ובכבוד למשפחות השכולות, וזה לא קרה בהרבה משרדים. אחד מהם זה משרד הדתות. אני יודע על הרבה עוולות שעברו משפחות מול חברות הקדישא, שזה מונופולים. אני יודע בית עלמין שמנהלי חברה קדישא ניסו לעשות קופה על המשפחות השכולות, איימו על ההורים שאם הם לא יקנו, הילד או הילדה נקברו בחלקה כפולה, ואם לא ירכשו את החלק הכפול יוכלו למצוא שם אדם זר שנקבר, ומשפחות שילמו כסף. אני יכול לספר באופן אישי, ששיתפתי הורים אחרים על העוולה שאני עברתי עם מנהל בית העלמין ביהוד, והכול מתועד ורשום. אני פניתי עם זה גם למנכ"ל משרד הדתות, שרשם לי, ויש לי את זה בהודעה כתובה "אני מצטער, אין לי שליטה עליו. הוא לא תחת סמכותי. הם יכולים לעשות מה שהם רוצים", שזה לא ברור לי, ועד הרגע הזה אני לא מבין מי המנהל ומי משלם את המשכורות של מנהלי משרדי הדתות בארץ ושל מנהלי חברה קדישא. אם תרצו להרחיב על זה, אני אשמח בהזדמנות אחרת.

שלמה אהרונישקי:

זה היה מאלף, יורם. אנחנו בהחלט לוקחים מזה לא מעט דברים. ושוב פעם, משתתפים בצערך העמוק. חוץ מחיבוק אנחנו לא יכולים לעשות כרגע כלום. אבל גם זה לפעמים חשוב. שיהיה קשב, שמישהו ישמע, מישהו יבין. זאת בין היתר מטרת הוועדה הזאת, להיות אוזניים לכל מי שרוצה לדבר ולהגיד, ואנחנו נאסוף את הכול. אם תקום יום אחד ועדת חקירה ממלכתית, אנחנו הוועדה היחידה שתשמח להתפרק ולתת את כל החומר. תודה רבה לכם. כל טוב.

העד יוצא מן האולם.

נכנס העד מר ערן ליטמן, אביה של אריה ליטמן ריקרדו ז"ל.

שלמה אהרונישקי: אחר צהריים טובים, ערן. קודם כל, אנחנו מודים לך שהגעת לשתף אותנו בסיפור שלך. אנחנו משתתפים בצערך, ומחבקים מרחוק. בוא ספר קצת עליך, על הבת שלך, ואחרי זה את כל הסיפור כולו.

העד: גבירותי ורבותי, חברי ועדת החקירה, שמי ערן ליטמן, ואני אביה של אוריה שנרצחה ליד קיבוץ מפלסים לאחר שברחה ממסיבת הנובה, שם רקדה את ריקודה האחרון. בת 28 הייתה בעת המסיבה. אני מודה לכם על ההזדמנות להופיע כאן היום ולתת את עדותי, ואני מקווה שדבריי יתרמו להבנה מעמיקה יותר של אסון ה-7.10. אני אתחיל בתיאור קצת של רצח בתי וחבריה, התנהלות כוחות הביטחון, התנהלות מוסדות המדינה בנפגעי ה-7.10 בחודשים הראשונים לאחר האירוע, וקשריי עם חברי כנסת, שרים ואלופי צה"ל בדימוס. הדברים אולי בהתחלה לא ייראו קשורים ורלוונטיים, אבל בסוף יראו כרלוונטיים. אבקש להביא את דבריי כמקשה אחת ולא להוציא אותם מהקשרם. בשחזור סרטון תמונות השיחות הטלפוניות והתכתבויות בבוקר ה-7.10 עם בני משפחתה, חבריה, אתי, שיחות עם חברי קיבוץ מפלסים שערכתי, והאזנה לארבע שיחות עם מוקדניות במוקד המשטרה, ארד לפרטי מחדל ההפקרה. בסרטון וידאו אשר צולם על ידי שרון רפאי(?) ב-6:30 בבוקר רואים אותם עוזבים את מתחם המסיבה ביער רעים והולכים למכונית, כאשר רואים את טילי החמאס ואת היירוטים ממעל. בשיחותיה נפרדה אוריה מיקירה. אתי חיפשה דרכים לשרוד ולהינצל. שיחות הטלפון אשר ניהלתי עם אוריה היו שיחות וואטסאפ, ואני מעריך שקווי הטלפון לא עבדו, למרות שניהלה ארבע שיחות טלפוניות עם המשטרה. הם נורו במספר מקומות לאורך כביש 232, במארב החמאס ליד מפלסים נפצע שחר אנושות, והמשיך לנהוג כמה

מטרים עד שאיבד את הכרתו והרכב ירד מהכביש, התהפך וירד מכלל שימוש, 300 מטר ממפלסים לכיוון שער הנגב, עשרות מטרים מכביש 232. בסרטון שהם שלחו לחבריה, רואים את אוריה מנסה לעצור את הדם שפרץ מצווארו של שחר. שרון ואוריה החלו פעולות החייאה, והזהירו טלפונית את חבריהם שלא יגיעו למפלסים. הם הצילו יותר מעשר חברות וחברים. ב-6:55 בבוקר בשיחת הטלפון הראשונה עם המשטרה העבירו אותה למד"א. במהלך ניסיונות ההחייאה קבעה אוריה את מותו של שחר. בכל השיחות הם התבקשו להזדהות, למסור את מיקומם, להמתין במכונית לניידת. בחלק מהשיחות שומעים את צרחות הבהלה ואת שריקות הכדורים אשר נורו עליהם. בשיחת הטלפון השלישית אוריה התעמתה בקור רוח ובשליטה מלאה עם מוקדן המשטרה, ודרשה למסור קשר עם הניידת אשר חיכו לה זמן רב. במהלך השיחה סיפרו שראו שוטרים ואזרחים שנרצחו בדרך. הם שמעו בזמן אמת את הירצחו של אלי רפאל, אחיה של שרון, אשר הוזעק להצילם באזור צומת שער הנגב. הם שמעו את זה בשידור ישיר דרך הוואטסאפ. אוריה דיווחה כי נפצעו, מלאות בריסי זכוכית, כואב להן, והתחננו שיישארו על הקו ושלא ינטשו אותן. אולם המוקדניות והמוקדן ניתקו, ועברו לשיחות אחרות. אוריה שלחה לי את מיקומה.

שלמה אהרונישקי: באיזו שעה זה היה בערך?

העד: מ-6:55 עד בערך 8:20 היו ארבע שיחות טלפון. אוריה שלחה לי את מיקומה. לאחר שראיתי את מפת האזור, הנחיתי את אוריה ושרון להתרחק מהמכונית ככל הניתן לכיוון היערות, 700 מטר מהן. בדיעבד, הסתבר שזאת הייתה האפשרות היחידה להישאר בחיים. אוריה ושרון בחרו לשמוע בקול המשטרה ולהישאר במכונית. בשיחתי האחרונה עם אוריה, ב-8:30 בבוקר, בקור רוח אמרה שהיא

שומעת ירי שמתקרב אליהן. קיווינו שהירי של כוחותינו, וחששנו שהוא של החמאס. לבסוף, שמעה בקולי ואמרה שהן הולכות להסתתר, והקשר האחרון איתה היה ב-8:45, ועם שרון ב-9:04. כוח שב"כ בפיקוד יוסי טהר ז"ל חלף לידן ולא עצר. הן לא יודעו על ידי המשטרה על מקום הימצאותן, והמשיכו בדרכם להילחם במחבלי החמאס אשר תקפו את קיבוץ מפלסים, חילצו תאילנדים משבי החמאס, וקראו למל"ט אשר חיסל מחבלים רבים בסביבת הקיבוץ, בייחוד באזור החץ השחור. מ-6:30 בבוקר בשער הקיבוץ חבר כיתת הכוננות וחייל בחופשה ניהלו קרב הרואי מול עשרות מחבלי החמאס. בשלב מסוים שער הקיבוץ נפרץ, והמחבלים חדרו לאזור הלולים. השניים המשיכו בלחימה, צלפו ופגעו מהמסתור במחבלים, והבריחו אותם מהקיבוץ. ב-10:30, כשלניר נשאר חמישה כדורים בלבד, הגיע כוח מסיירת מטכ"ל שחיסל את שארית המחבלים. בסופו של יום, נמצאו 16 מחבלים מתים בשער הקיבוץ. ללא אומץ לבם של השניים, הקיבוץ היה נכבש. כאן החלה תקופת ההמתנה. היינו בטוחים שאוריה מתחבאת, פצועה, ושכוח מובחר חילץ אותה. נסעתי לביתי בתל אביב כדי להמשיך יחד לדרום ולאסוף את אוריה. במקום לשבת ללא מעש, נסענו לאיכילוב לתרום דם, ומשם המשכנו דרומה. הידיעות והחדשות זרמו. התחברתי לקבוצות וואטסאפ שהתארגנו על ידי מתנדבים, משפחות והורים להעברת וקבלת מידע. משם הופניתי לאלוף יאיר גולן אשר חיפש גם את אוריה. בנותי ובתה של בת זוגי חיפשו את אוריה בסרטוני החמאס והג'יהאד. באותו ערב דיווחנו למשטרת זיכרון על היעדרותה של אוריה, ואף מסרתי לחוקר ההמום את תמונתו של שחר מנצור המת, וביקשתי שידווחו למשפחתו. בצאתנו מהמשטרה קיבלתי טלפון מאחיותיו של שחר, ונאלצתי לבשר להן על הירצחו של שחר. אז בכיתי לראשונה. ובאמצע

הלילה מסרתי בדיקת דנ"א לשוטרי ניידת משטרתית. הפעלנו כל קשר שיכולנו, וקיבלנו את מיקום האיכון האחרון של הנייד של אוריה, ביישוב (?). האיכון לא היה מדויק, חיפשנו את אוריה ולא נמצאה. קיוויתי שאוריה מתחבאת, פצועה, משום שלא נמצאה בבתי החולים. הנחתי שהיא נחטפה, והיה ברור לי שהמדינה תשלם כל מחיר שנדרש ותשחרר את כל החטופים ואותה לאחר שהפקירה אותם. אין למדינה שום זכות לנהל משא ומתן, ואף אמרתי לשרי קבינט אשר פגשתי שאם תפסו את רוצחי בתי בחיים, שישתמשו בהם להחלפת שבויים ויחזירו את הילדים הביתה. הממשלה מודעת לזה. ביום שישי התקשר אליי שי, חברה של אוריה, ושלח סרטון שצילם סביב המכונית ובו הוא מתאר כי המקום נטוש וכי אין זכר לאוריה. בצהריים הגיע אליי פסיכיאטריסט מתנדב על ידי ארגון אחים לנשק לטיפול מונע טראומה. במהלך הטיפול התקשרה אליי בתי הבוכה כי ישי מצא את אוריה ללא רוח חיים למרגלות עץ 200 מ' מהמכונית. שרון נמצאה למחרת, ומקום הימצאה לא ידוע. השעתיים האחרונות של אוריה שלי בשלושת הימים ילוו אותי ואת בנותיי בכל חיינו. הרגשת האימה אשר חוו בדקות האחרונות לעולם לא נדע, והשאלה מדוע שרון לא נמצאה לידה תישאר לא פתורה לעד. עליכם להבין שלאבד את היקר מכול, הכול קשה, הנפש מרוסקת, והיכולת התפקודית נמוכה מאוד. תוך כדי נסיעה דיברתי עם ישי ועם אנשי זק"א, ושמעתי את הירי שנורה עליהם תוך כדי הפינוי. התלבטתי כיצד לדווח ולהגיע לבתי הבכורה, אשר הייתה בצפון הרחוק. התחלתי בסידורי הקבורה, שהיו מאתגרים מאוד. ארגנתי יחידת דיור לאמה של אוריה שהגיע מארה"ב, ותוך כדי עודכנתי על ידי אשת הקשר בלהב 433. לא כך צריכים לבשר להורה שבתו נרצחה. למחרת, יום רביעי, 11 באוקטובר, הגענו למתחם אקספו עם ציוד בסיסי לחיילים ולחיילות. הזיהוי הושלם

בסוף השבוע, וצוות של חיילים ממשרד ראש הממשלה ונציגי המועצה אשר אני גר בה באו לבקר אותי בשבת בבוקר. שם לתדהמתם סיפרתי להם את סיפורה של אוריה. זו הפעם הראשונה והאחרונה שקיבלתי ביקור רשמי מנציגי הממשלה, ואינני מכיר אחרים אשר ביקרו אותם, ואני מכיר מאות משפחות. במהלך השבעה הגיעו אליי נציגות הביטוח הלאומי והשאירו פרטי התקשרות. אני רוצה להודות להן על העזרה שהן הציעו לי. בנותיי מתקשות לעשות זאת, ואני עושה זאת גם עבורן. בכל ערב במהלך השבעה חבריי ובני משפחתי העבירו את האוכל שנשאר למפונים הרעבים מקיבוץ זיקים שהגיעו לקיבוץ דפנה(?). אנשי זק"א סיפרו לי כי ראו גופות (?), יתכן וזאת אחת מהסיבות להשתנות בחיפוש. אוריה כנראה לא מתה במקום, אלא מאיבוד דם. יתכן שהגיע למקום אליו זחלה לאחר שנורתה. את חבריה של אוריה אשר ניצלו מהמסיבה העברנו למרכזי טיפול. רבים מהם נורו, ושניים נורו בעיקול מפלסים והצליחו להימלט. לאחר שקיבלתי תמונות של פגזים עם שמה של אוריה עליהם, הדבר הראשון שעשיתי כשקמתי מהשבעה במוצאי שבת, ה-21 באוקטובר, קראתי למשפחות החיילים לבקשם לשמור על עצמם ועל טוהר הנשק, כי הנקמה לא תחזיר את הנרצחים לחיים. ואם הממשלה הייתה דואגת כמוני, גיבור(?), ירושלמי ושלושה חטופים עדיין היו איתנו בסבירות גבוהה מאוד. למחרת נסעתי עם חבר של אוריה, וזו הייתה חוויה מאוד קשה. רק אז הבנתי שלעולם לא אראה אותה יותר. פירקתי ופיניתי את כל דירתה, כל שאספה במהלך חייה נארז בארגזים, נתרם לנזקקים, מוצרי החשמל והביגוד, בגדיה נמסרו למפונות קיבוץ זיקים אשר הודו לי בעיניים מושפלות. השארתי בידי המשטרה את האייפון של אוריה למטרת זיהוי אנשים אשר היו במסיבה. בתחילת נובמבר חזרתי לעבוד, והחזרתי לשימוש מערכות בדיקת מכ"מים בתעשיות

הביטחוניות. כעת ניתן לתקן ולהחזיר לשימוש מערכות כיפת ברזל ועוד. זו הייתה תרומתי הראשונית למאמץ המלחמתי. אחת מבנותיי נדקקה לסיוע של שירותי הרווחה, אולם שירותי הרווחה לא הגיעו ולא תפקדו, ועדיין לא מתפקדים. נאלצתי לנסוע לביתי בחיפה לאחר העבודה כדי לתמוך בה. היא בידיים טובות. הצטרפתי לקבוצת מתנדבים, הקמנו את קבוצת משפחות ה-7.10, וב-7 בנובמבר ציינו בטקס אזרחי אשר שודר בכל רחבי הארץ את יום השלושים. לאחר מכן הקמנו את קבוצת משפחות נרצחי המסיבות, הנובה והפייסדאק(?), ובמסגרת זו דאגנו לרווחת המשפחות. הקבוצה עוסקת רבות באחים ואחיות אשר החוק אינם מתייחס אליהם ובהנגשת עזרה מהביטוח הלאומי. אחד מהדברים החשובים ביותר למשפחות הוא הידיעה על הרגעים האחרונים של הנרצחים והיכן נמצאו. בכאב רב אספתי כחמישים שמות של נרצחים והעברתי ללהב־431, כשבשליחות רבה ניסו לתת תשובות למשפחות.

שלמה אהרונישקי: מאיפה אספת?

העד: במפגשים שלנו עם הקבוצות אנשים מנו את הדברים שכואבים להם, ואני הבנתי שרבים לא יודעים איפה הילדים שלהם נמצאו, היכן הם נרצחו, היכן נאספו על האמבולנסים, וחשוב להם. אני משבח את אנשי המשטרה שעשו עבודה ונתנו תשובות למספר מהמשפחות. לא ניתן לתת תשובות לכולם. הם עשו הכי טוב שהם יודעים. זכויות נפגעי פעולות איבה זהות למשפחות חללי צה"ל, אבל בשונה מהם אנחנו נדרשים לדרוש את זכויותינו, ואלו אשר אינם מסוגלים לא מקבלים, ויש רבים כאלה. כיצד אדם שבור במיטה יכול למצוא מטפלת/מוכרת על ידי ביטוח לאומי בכוחות עצמו? לאחר יותר מחמישים יום הוזמנו למפגש עם סמנכ"לית ראש הממשלה, עם נציגות ביטוח לאומי ומשרד הרווחה. מהר מאוד

הם הבינו שהמשפחות מופקרות ויש להקים חמ"ל ולסייע למשפחות. למרות ההבטחות, למיטב ידיעתי הדבר מעולם לא קרה. טריז פוליטי הוכנס בין המשפחות, והקבוצה התפרקה, ורק לאחרונה התאחדה מחדש.

מה זאת אומרת טריז פוליטי?

יהודית גריסרו:

העד: כמקמי הקבוצה לקחנו אדם שיארגן, ורבים מהם לא הסכימו ורצו למנות את אור ברדוגו שייצג את הקבוצה. ראשי הקבוצה הותקפו מילולית ובאיומים, והקבוצה התפרקה. מאז אני לא בקבוצה הזו. לאחרונה הם חזרו, ויש שיתוף פעולה על הדברים המוסכמים. מיוזמתי התנדבתי להתראיין לרשתות זרות ולהסביר את כאבנו. קיבלתי הדרכות על ידי מתנדבים. כן, רבים מחבריי ואני יכולים לחבר יותר משתי מילים ויותר ממשפט אחד באנגלית. דברים שאנחנו אומרים בעברית, אם אנחנו מתרגמים אותם לאנגלית לא נקלטים על ידי האירופאים או האמריקאים, וצריך לדעת איך להנגיש להם, מה להגיד ומה לא להגיד. ללכת להתראיין סתם יכול לגרום יותר נזק מתועלת. רק בסוף ינואר, כשנפלתי למשכב, הנחתי לי. רק אז היה לי זמן לעבד את מחשבותיי. מספר פעמים האשימו אותי ברצח אוריה שלי, ואף איחלו לי שהיא נאנסה. מכונת הרעל מטעם הממשלה עובדת שעות נוספות. בסוף השבוע הזה קיבלתי הודעה מפעיל ימין קיצוני מהצפון, שהוא כתב לי שמצוות פדיון שבויים חלה רק על לוחמי קידוש השם, לא על נחטפי המסיבות ולא על תושבי היישובים. אם ממשלת ישראל שומעת את העדות שלו וחושבת שזו עבירה פלילית, הם מוזמנים לפנות אליי. מנקודת מבטי, אני חש בוואקום ענק. הפקרה, חוסר תפקוד ממשלתי, מדינה המנוהלת על ידי מתנדביה. כך נוצרה סטארטאפ ניישן, אבל זה לא עבד ב-7.10. ממשלת ישראל לא הודתה שאינה מסוגלת לטפל, ולא ביקשה את עזרת האזרחים אשר התנדבו מיוזמתם. להפך,

לפעמים השמיצה וניסתה לחבל בעזרה שהם רצו להעניק. ולהלן רשימה מתומצתת ומסוכמת של הדברים אשר תיארתי: אי העברת מידע בין המשטרה, שב"כ והצבא. אי הקמת מרכז סיוע ומידע למשפחות הנעדרים בעוטף עזה בזמן אמת. הפקרת פצועים. אי תיעוד מיקום מציאת הנרצחים. אי מתן עזרה נפשית בזמן, ואם בכלל, למשפחות הנעדרים, הנרצחים, הניצולים, אנשי זק"א ורבים אחרים. הפקרה והתעלמות ממשפחות נרצחי המסיבות והניצולים. הזנחת מפוני יישובי העוטף.

רפי בן שטרית: הפקרה והתעלמות של מי?

העד: של הממשלה. אם אני צריך לספק להם אוכל ובגדים... אם אני יכול לעשות, הממשלה לא יכולה לתקן את זה? לא הסכימו לחסום את סרטוני הזוועה של החמאס והג'יהאד אשר הוסיפו לטראומה של רבים אשר חיפשו את קרובי משפחתיהם, ובייחוד הקרובות אליי ביותר. זו משפחה אשר לא מטפלת במתיה. שרי הממשלה לא קראו לחיילי צה"ל לשמור על טוהר הנשק. נהפוך הוא, עודדו פשעי מלחמה, ופגעו במדינה וגרמו לעולם להאשים אותנו בפשעי מלחמה. אנחנו מכים ומביסים צבאית את החמאס, אבל נאמרות האמרות "הניצחון המוחלט", "שנה של נס". ב-7.10 חרב עלינו עולמנו. הפסדנו. איזה ניצחון? ניתוק מוחלט של ראש הממשלה והשרים, אי לקיחת אחריות, ואחיזה בכס השלטון בכל מחיר. האם עליי להיות מופתע שחמאס הצליח להפתיע את מדינת ישראל וכבש מאות קילומטרים רבועים ב-7.10? במה שונה התנהלות כוחות הביטחון מהשאר? הם יותר טובים מהרופאים והרופאות, העובדים הסוציאליים, המורים? באירוע היו בודדים, חיילים, שוטרים ואזרחים. הישועה לא הגיעה מהמדינה. טובים ורבים מסרו את נפשם ב-7.10 ולאחר מכן. בשונה מעובדי מדינת עובדים מסורים, אני

חש שבחלק מהמשרות הרגישות ביותר נמצאים אנשים שאינם כשירים לתפקיד. יש לקבוע קריטריונים מקצועיים ולקבל אישור למינוי שרים ובכירים, כמו בחלק מהמדינות המתוקנות. השר לענייני מזג האוויר צריך להיות עם הבנה במטאורולוגיה ואסונות טבע. במדינת ישראל ניתן למנות סוס ללא עבר פלילי לתפקיד בכיר, הוא יעשה פחות נזקים. אני רוצה להודות למספר בכירים במשרד התחבורה, לשר ארבל וסגנו, שניסו לעזור לי בענין אישי. חשוב לי לציין גם את זה. ברצוני לשתף אתכם בפגישות שעשיתי עם בכירי משטרה, רמטכ"לים, סגן רמטכ"ל, אלופים, ראש אמ"ן, תתי אלופים בדימוס, ראש השב"כ בדימוס, שרי קבינט ויו"ר ועדת חוץ וביטחון. נתחיל תחילה בממשלת ישראל. פגשתי קצינים אשר אחראיים על מוקדי המשטרה. הטחתי בהם כי אני רואה במשטרת ישראל אחראית להירצחה של אוריה שלי ושרון. עובדה שבכל ארבע השיחות נאלצו להזדהות ולציין את מיקומן בזבזו זמן כך, ומראה על כשל חמור בהתנהלות המשטרה, ועד היום אנחנו מחכים לניידת. היום אני מוכן לחבק כל אחד ואחד מהמוקדניות שהיו במצב לא אנושי. לא הכינו אותם לאירוע הזה. באותו בוקר היו כחמישים אלף שיחות למוקדי המשטרה. השיחות פוזרו לכל הארץ. הם נחשפו לשיחות קשות, שבחלקן אנשים נרצחו במהלכן. וכתוצאה מהעומס הרב, הן לא היו מסוגלות לראות בצגי המחשב את היסטוריית השיחות. לדאבוני, המוקד אינו שולח את הניידות, אלא מרכז אחר. זו הסיבה שלמוקדניות ולמוקדן לא היה קשר עם הניידות, והיו בטוחים שהן בדרך למרות שחלקן נפגעו מאש החמאס, וכנראה גם הניידת אשר נשלחה לאוריה ושרון. לעולם לא אדע זאת. כבר בשבע בבוקר בכירי אנשי המשטרה הוזנקו מהבית. אני מודע לעובדה שהם שינו ושיפרו נהלים, כמו זיהוי שיחה מיידית, מיקום ועוד. עובדים על פתרונות יצירתיים למקרים

עתידיים של עומס פניות חריג שיגרום לקריסת מוקדי המשטרה. יש לנו שוטרים טובים, איכותיים ומסורים. אני סולח לאלה שעשו וטעו. מי שלא עושה, לא טועה. אחד ממקימי הגדר סיפר לי שמערכות המחשוב אשר שולטות על חלק ממערכות הגדר נשאר ביד משרד הביטחון ולא הועברו לידי הצבא ולא היו בשימוש. זה עוד נדבר שעזר לאסון. משיחותיי עם בכירי הצבא בדימוס, אשר חלקם היה בעוטף עזה ב-7.10, אני מסכם את הדברים הבאים. האוגדנר המח"טים והמג"דים כשלו טקטית בהיערכות מול החמאס. הם נערכו על פי הערכות המודיעין ולא על פי יכולות החמאס. החמאס נטרל את מוקד הפיקוד והשליטה הצה"לית, והציב מלכודות לטנקים. לוחמים לא יקחו יוזמה כשלא היה פיקוד, ולא היו נחושים מספיק לחתור למגע. בשנות השמונים בלבנון המשכנו בהתקדמות ובחתיירה למגע גם כאשר המפקדים נשאר מאחור. מסקנות הדיון הלילי היו שגויות. בכירי מערכות הביטחון כשלו ואחראיים למחדל. אף אחד מהם לא האמין בהיתכנות הדמיונית של כיבוש עוטף עזה, ועליהם לפרוש מתפקידם. הם ידעו זאת, ויש סיבה טובה שהם מתמהמהים בהתבטאותם. חטא היומרה ואי העברת המידע מהשטח בכל הדרגים, ובממשלה. התחלת מלחמת דת, הוספת שמן למדורת יהודה ושומרון הסיתה כוחות רבים מאוגדת עזה לשטחים. גם ב-6 באוקטובר העבירו לוחמים של אוגדת עזה לשטחים. בעבר התקיימה ישיבת קבינט כל שבוע. ראש הממשלה המעיט בישיבות הקבינט, לא קיבל ולא דן באזהרות של בכירי הצבא וראשי מערכת הביטחון. דבריו של ראש הממשלה שהחמאס מורתע ופניו לא למלחמה חלחלו עד לאחרון המפקדים והחיילים. ועדת חוץ וביטחון של הכנסת כשלה באימוץ הקונספציה השגויה, ולא בדקה את מוכנות והיערכות הצבא. הכנסת לא עשתה את עבודתה כהלכה. ולסיום, הכישלון בכל מערכות המדינה,

ולזה יש אחראים ואחראי, ואני לא מוסיף. מינוי שרים לא מתאימים לקבינט והתעלמות מאזהרות במודע זו פגיעה חמורה בביטחון המדינה. בעיניי זו בגידה. ראש הממשלה אשם בזאת, וברצח בתי. הוא לא פחות ממלך האופל, יד ימינו של השטן. השלכות של התנהלות המדינה לפני אסון ה-7.10 ואחרי הן רחבות ומשמעותיות. אישית, משפחתי איבדה את היקר מכול. 1,300 משפחות הצטרפו למעגל השכול ב-7.10, ועוד ועוד ב-11 החודשים האחרונים. אני מודה לכם שוב על ההזדמנות להופיע בפניכם. תודה לכם.

יהודית גריסרו: תודה לך.

שלמה אהרונישקי: אתה אומר דברים קשים מאוד, שמאחוריהם צריך לנסות לבדוק, אתה יודע, מאסון כזה רק צריך לצמוח, לא להישאר באסון. צריך לראות איך מתמודדים, איך מתקנים את הדברים, כדי שבאמת מחר חס וחלילה לא יקרה עוד פעם, ושעוד משפחה תאבד בת כמוך. אני מקווה שבאמת המערכות שאמונות על זה, שציינת את חלקן, שוקדות על זה.

העד: הלוואי בעתיד.

שלמה אהרונישקי: מה אתה מצפה שיקרה מחר ומחרתיים?

העד: אני מצפה בתור התחלה שנשמע את דרישות החמאס, ובמידה ויש לו דרישות, סימן שהוא מוכן לעשות עסקה ולהחזיר את החטופים. אם הוא דורש, סימן שהוא מוכן לקבל עסקה. אין לנו שום זכות לנהל משא ומתן. ראיתי את הסרטונים, איך שהם הולכים חופשי ובכזו נחת. זה לא ייאמן. זו פשוט הפקרה גדולה מאוד. קילומטרים בתוך מדינת ישראל. שמעתם את יורם לפניי, אנשים נרצחו בבתיים שלהם גם ב-8 באוקטובר. חייבים להציל אותם, זה הדבר הראשון. שתיים, בעיניי האנשים בממשלה שלא יודעים לנהל מדינה ומלחמות - שיפנו את הכיסאות

שלהם לאנשים המתאימים. רק אז נוכל להחזיר את השקט והשלווה למדינה שלנו, להסיר את הענן האפל מעלינו, והשמש תזרח מחדש. כל עוד האנשים האלה אוחזים בשלטון, הם לא למדו לקחים. הם הבעירו אש, מלחמת דת, ועדיין עולים להר הבית ומסיתים מיליארד מוסלמים כנגדנו.

רפי בן שטרית: מה תעשה אם הם ייבחרו עוד פעם?

העד: בת אחת שלי כבר עזבה את הארץ. אני בעקבותיה.

שלמה אהרונישקי: כן?

העד: אם זו המדינה, שמחררת מלחמה.

רפי בן שטרית: אין לך אצבע מאשימה או אמירה קשה כלפי מי שתכנן וביצע את הטבח הנורא הזה? כי אתה בעצם מאשים ומכה את עצמנו בהלקאה עצמית, שחלק גדול מהדברים שאתה אומר הם נכונים ואני גם חותם עליהם, אבל אין לך איזושהי אמירה אמיתית כלפי מי שתכנן וביצע את הטבח? אותם חלאות נאציות שרצחו את הבת שלך והרגו את הבן שלי?

העד: כהורים לילדים, אנחנו יכולים לעשות הכי טוב בצד שלנו. ללא ספק שאין לי אמפתיה למחבלים, שוחריהם וכל מי שמסביבם, והם ברי מוות. המקום היחיד שאני יכול להשפיע זה כאן בגינה שלנו. אם נמשיך לחרחר מלחמה, אתה שומע את נאומי שרים ואנשי כנסת, ואתה מחליף את המילה "ערבים" במילה "מהגרים", זה בדיוק כמו אז באירופה. אם זה השלטון במדינה שלי, זו לא המדינה שלי. ואם תושבי ישראל לא רואים את זה, אני ארצה לגור במקום טוב יותר. לא מוכן לגור במדינה ללא ערכים.

רפי בן שטרית: הערכים שלך.

שלמה אהרונישקי: טוב, ערן, המון תודה.

רפי בן שטרית: תודה רבה.

שלמה אהרונישקי: עוד פעם חיזוק. משתתפים בצערך. ולמרות הכול, נקווה. אתה יודע, אמר לי פעם

מישהו שיש דבר אחד שלא יכולים לקחת מבן אדם, וזה את התקווה. בלי זה אי

אפשר לחיות. אז אנחנו מקווים שלמרות הכול, מהאסון הגדול הזה תצמח פה

מדינה חדשה.

העד: תודה רבה.

שלמה אהרונישקי: תודה לך.

יהודית גריסרו: תודה.

העד יוצא מן האולם.

- הישיבה ננעלה -